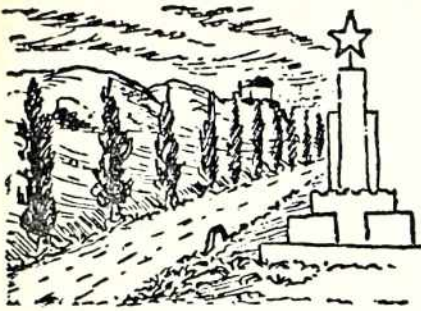

LJUDSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OBMRURSKIH OKRAJEV

Štev. 8 — Leto I.

Murska Sobota, 14. aprila 1949

Mesečna naročnina
10 din

Cena 2 din

Govor maršala Tita na III. kongresu Ljudske fronte Jugoslavije

Kot smo že poročali, je imel predsednik Zveznega odbora Ljudske fronte Jugoslavije govor na III. kongresu Ljudske fronte Jugoslavije. Iz govora posnemamo naslednje:

Tovariši in tovarišice! Dovolite mi, da Vas najpristneje pozdravim in da želim najboljši uspehi delu tega III. kongresa. Želim v prvi vrsti poudariti velik pomen III. kongresa Ljudske fronte Jugoslavije. Prvič, ker predstavljajo na tem kongresu delegati nad 7 in pol milijona članov, graditeljev socializma v naši državi (ploskanje). To je torej kongres največje, to je najbolj množične organizacije vseh delovnih državljanov naše države. Drugič, ker boste na tem kongresu lahko pokazali velikanske rezultate ustvarjalnega dela delovnih ljudi socialistične Jugoslavije, ker si boste mogli medsebojno povedati skušnje iz raznih krajev naše države, ugotoviti razne pomanjkljivosti, sprejeti nove sklepe o še večji aktivnosti in prizadevanju članov Ljudske fronte tako v mestih kot na vasi. Tretjič, ker je ta kongres v času, ko ne samo trajajo, marveč se večajo obrekovanja in napadi na našo državo, na našo Partijo, na našo Ljudsko fronto, katera je bila že od trenutka, ko so izdali zloglasno resolucijo Informbiroja, ena glavnih tarč za te napade. Ljudska fronta Jugoslavije kaže pri izgradnji socializma v naši državi prav tako kot v vojni v polni meri svojo vrednost in nujnost svojega obstoja. Danes več ne ugotavljamo vprašanja, kako dolgo bo še potrebno, da obstoja Ljudska fronta. Danes je prav tako nujna, kot je bila nujna med vojno. Morda celo bolj, ker nam je enotnost ljudstva danes bolj potrebna kakor kdaj koli, ker s vseh strani napadajo to enotnost naših narodov. Samo s še večjo utrditvijo Ljudske fronte in enotnosti ljudstva bomo mogli vzdržati vse napade na našo državo oziroma na enotnost naših narodov in izgraditev socializma. (Ploskanje.)

Tovariši in tovarišice! Naša Ljudska fronta je danes nekaj popolnoma drugega, kot je bila recimo 1946. ali celo 1947. leta, ker se v procesu politične, kulturne in gospodarske aktivnosti, v borbi za izgraditev socializma v naši državi neprenehoma razvija in idejno krepi pod vplivom izvajanja linije naše Partije. Ljudska fronta se krepi kvantitativno in kvalitativno, ker socialistična zavest vedno bolj prodira v milijonsko množico delovnih ljudi naše države, združenih v Ljudski fronti. Kako velikanskega pomena je Ljudska fronta pri graditvi socializma v naši državi, vidimo že iz tega,

Obrekovalna gonja nima ničesar skupnega s socialistično prakso

Dovolite mi, da se sedaj dotaknem gonje, ki jo vodijo proti naši državi voditelji držav ljudske demokracije in ZSSR. Verjemite mi, da o tem ni lahko govoriti. Ti napadi so takšnega značaja, da je človeka naravnost sram, da jih mora omenjati, ker prihajajo od voditeljev tistih držav, ki se nikdar ne bi smeli posluževati tako nedostojnih sredstev. Nasprotni tako zavezniki državi, kot je Jugoslavija. Nočem tukaj danes braniti naše države pred temi nezasišanimi napadi, ni nam je treba pred ničemer braniti (vzkliki: Tako je! — delegati vstanejo in ob ploskanju skandirajo: »Tito — Partija!«, »Tito — CK!«, ker vse to blato, s katerim danes blatijo našo državo, pada na tiste, ki jo blatijo. Navedel vam bom samo nekatere izmed številnih dejstev. In sicer tista, ki najbolj zgovorno obtožujejo iniciatorje in avtorje teh napadov in za katere na naši strani ni nikakega opravičenega razloga. Kadar nas napada in blati reakcionarno imperialistično časopisje, tedaj je to popolnoma razumljivo, ker so takšna sredstva pri tem časopisju v navadi. Toda kadar nas napada socialistično časopisje, kadar hoče tem žalitvam in obrekovanjem priložiti značaj domnevne kritike, tedaj moramo proti temu najbolj ostro nastopiti in imenovati to tako kot je. Odveč in nesmiselno je braniti se pred takimi stvarmi, temveč jih je treba najostreje obsoditi kot protikomunistično, protinacionalistično ravnanje, s katerim delajo velikansko škodo naprednim gibanjem na svetu. (Vzkliki: »Tako je!« — ploskanje.) Vsi oni, ki nas iz držav ljudske demokracije in ZSSR danes tako neodgovorno in surovo obrekujejo in histerično zmerjajo, imenujejo ta obrekovanja, žalitve in psovke nekako socialistično kritiko. To sploh ni res, to nima nič skupnega s socialistično kritiko. Tako sta zmerjali, žalili in obrekovali mlado sovjetsko republiko in njene voditelje v prvih letih revolucije razlašena ruska buržoazija in mednarodna reakcija. To blatenje naše države in naših voditeljev je onemu do pitice podobno. (Ploskanje.) Vem, tovariši, da bodo nasprotniki vseh barv obrnili vsako besedo, ki bo tu izgovorjena. Mnogo besed bodo obrnili in razlagali na svoj način, kot je navada v zadnjem času pri naših »kritikih«, po-

da je dala Ljudska fronta v letu 1948. nad 329 milijonov prostovoljnih delovnih ur, kar pomeni skupno s prostovoljnimi voznjaki vrednost okrog 9 milijard dinarjev. Kaj to pomeni? To pomeni, da je v množice naših članov Fronte, ki zajemajo velikanski del naših delovnih kmetov, široko prodrla socialistična zavest. To pomeni, da je Ljudska fronta Jugoslavije disciplinirana organizacija, ki predstavlja milijonski delovni kolektiv ljudi socialistične Jugoslavije. Kot dokaz za to vzemimo samo ustanavljanje delovnih zadrug, ki je v zadnjem času zavzelo takšen obseg, kakršnega se nismo nadejali. Od drugega plenuma CK KPJ je bilo ustanovljenih okoli 2000 novih delovnih zadrug. (Ploskanje.) Tako imamo danes 3300 kmetijskih obdelovalnih zadrug z okrog 200.000 kmetički gospodarstvi. Ali bi bilo to mogoče brez največje aktivnosti Ljudske fronte na vasi? Razume se, da to ne bi bilo mogoče. Sklep II. plenuma Centralnega komiteja o kmetijskih obdelovalnih zadrugah je sprejela Ljudska fronta na vasi kot svojo socialistično obveznost in jo oživila z največjim poletom. Danes ni v naši državi niti ene vasi niti ene naselbine, v kateri ne bi govorili o kmetijskih obdelovalnih zadrugah, v kateri člani Ljudske fronte, komunisti in nekomunisti ne bi razlagali odločbe II. plenuma CK KPJ. V vseh naših vaseh se je razplamela prava borba za ustanavljanje vedno novih kmetijskih obdelovalnih zadrug. To je borba za socializem na naši vasi in v tej borbi dosegajo člani Ljudske fronte velikanske uspehe. (Ploskanje.)

Kako nesmiselni so, tovariši, napadi na našo Ljudsko fronto, na KPJ, ki se še danes ponavljajo in ki govorijo o tem, da se je Komunistična partija Jugoslavije haje utopila v Ljudski fronti in tako naprej. Zamislite si našo Ljudsko fronto, v kateri je pol milijona članov Partije, nad milijon in pol članov sindikatov, milijon in pol članov Ljudske mladine, naši delovni kmetje, naša Ljudska inteligenca itd. Takšno Ljudsko fronto, zlonamerno primerjajo z neko začasno koalicio buržoaznih strank in govorijo o nekem vtanljanju Komunistične partije Jugoslavije v to Ljudsko fronto. Težko si je misliti večji nesmisel, kot je ta trditve. Mi, tovariši in tovarišice, moramo varovati in še bolj utrjevati ta naš velikanski politični in delovni kolektiv, ki je zrasel v procesu revolucionarne borbe, z revolucionarnimi gesli borbe proti okupatorju. (Ploskanje.)

pačili bodo smisel jasnih stavkov in tako naprej. Vem prav tako, da se bodo našli v naši državi in izven nje nekateri, čeprav maloštevilni omahilivci ali tisti, ki bi najraje prespali današnjo in v resnici precej mučno situacijo, ki se bodo pritoževali, da na tem kongresu spet govorimo o teh stvareh. Tem in podobnim ljudem moramo jasno povedati, zakaj govorimo o tem na tem kongresu. Prvič, o tem govorimo danes zato, ker neopravičeni napadi na našo državo, na našo Partijo in vodilne osebe ne samo niso utihnili in se ublažili, marveč jih nadaljujejo z vedno večjo strditostjo, brezobzirnostjo in perfidnostjo na razne načine. Drugič, danes govorimo o tem zato, ker so na tem kongresu zastopniki nad 7 in pol milijona članov Ljudske fronte in je potrebno, da kot zastopniki te največje politične organizacije naše države povedo vse, kar mislijo o vseh teh napadih in obrekovanjih na socialistično Jugoslavijo. (Ploskanje.) Tretjič, danes govorimo o tem zato, da bi se vsi delovni ljudje Jugoslavije popolnoma zavedali, kakšne nevarnosti se skrivajo za to nezasišano gonjo proti naši državi, ki jo vodijo v državah ljudske demokracije in ZSSR in zaradi katere si vsa svetovna reakcija veselo mane roke, ker ji dajejo vsak dan novo in novo gradivo, ki se ga v polni meri poslužuje kot sredstva za borbo proti naprednim silam v kapitalističnih državah, posebno pa proti državam ljudske demokracije in ZSSR. Naši narodi morajo vedeti, da se za to onemoglo kampanjo skrivajo nameni, ki nimajo ničesar skupnega s socialistično prakso. Prvo, kar se skriva za to onemoglo gonjo, je namen, da bi izvalili zmedo v naši državi in razbili enotnost naših narodov in da bi z notranjim razdorom uničili vse, kar smo dosegli s tolikimi žrtvami — in kar nam je najdražje zaradi tega, ker smo se prepričali, da se imamo samo tej doseženi enotnosti zahvaliti za vse svoje uspehe v obnovi in izgradnji države. Našim brezprincipelnim kritikom bodo te moje besede seveda preostle. Oni jih bodo gotovo označili in po svoje razlagali po radiu in tisku kot napad in celo kot sovražen napad na državo ljudske demokracije in ZSSR. Rekli bodo, da je to nacionalistični napad na njihovo do-

brošno kritiko. (Smeh.) V čem je danes, tovariši in tovarišice, ta »kritika«, vsi dobro veste, to vedo vsi naši državljani, ki so poslušali radijske oddaje Tirane, Budimpešte, Prage, Bukarešte, Sofije in Moskve. Sto in sto protestnih pism in brzojavk naših delovnih ljudi z vseh strani naše države ogorčeno govorijo o tem, s koliko bolečino sprejemajo naši delovni ljudje vse te napade in obrekovanja. Ta pisma govorijo o tem, s kakšnim ogorčenjem odgovarjajo naši ljudje na vse te nerazumljive pozive za uničenje vsega tega, kar smo do danes s tolikim trudom ustvarili.

Tovariši in tovarišice! Ali imamo pravico reagirati na te protirevolucionarne pozive in jih najbolj ostro obsoditi? Seveda, imamo pravico, ker s tem branimo pridobitve naše težke osvobodilne borbe, branimo izgradnjo socializma v naši državi, branimo enotnost naših narodov, branimo načela internacionalizma pred vnašanjem metod, ki so značilne za reakcionarno imperialistično prakso. S tem se borimo za pravo resnico in žigosamo laži in obrekovanja kot neprimerna sredstva v medsebojni kritiki socialističnih držav. (Ploskanje.) Parizejsko nas obtožujejo, da zasledujemo sovražno politiko do ZSSR in držav ljudske demokracije. Ljudje, ki dnevno spremljajo, kaj pišejo in govorijo proti naši državi in vodilnim osebam v zadnjih desetih mesecih, morajo priti do logičnega zaključka, da to ne prihaja z naše strani, ker to najboljše dokazuje vsakodnevna praksa. Moral bom tukaj navesti nekaj zgledov iz te vsakodnevne prakse držav ljudske demokracije in ZSSR nasproti naši državi.

Tovariši in tovarišice! Tako po resoluciji Kominforma in pozivu na notranje razbijanje naše socialistične države so pričeli s sistematično propagando proti nam v teh državah. Ta propaganda se je krepila in dobivala vedno bolj sovražno značaj, brž ko so naši »kritiki« videli, da poziv na vstajo ni uspel, se pravi, da v naši državi ni ničesar, da bi izpolnili te čudne želje vodstev nekaterih komunističnih partij. Preden bom nadaljeval, bi rad, da jasno ugotovimo, kaj je pomenil ta poziv in če je bil doberhoten prijateljski poziv zaradi nekakih simpatij do naše izmučene in s krvjo napoljene države, ali pa je pomenil nekaj popolnoma drugega. Razumljivo je, da ta čuden poziv ni mogel priti iz kakih simpatij do nove Jugoslavije, marveč je prišel ne le kot rezultat vnašanja nesocialističnih metod v odnose med socialističnimi državami, temveč tudi kot priprava za uresničitev določenih ciljev, ki nimajo nič skupnega z marksističnimi in leninističnimi pojmovanji o enakopravnosti in suverenosti malih narodov, o pravilnem gledanju na reševanje nacionalnega vprašanja, o praviči vsakega naroda, da sam svobodno odloča o svoji usodi, o prostovoljnosti odločanja vsakega naroda, ali bo in kdaj se bo združil z nekim drugim narodom ali odcepil od njega, kadar to ne bi bilo v njegovem interesu. (Ploskanje.)

Torej ta zloglasni poziv na nasilno stigmatiziranje današnjega vodstva Jugoslavije z njegovega odgovornega položaja je pomenil poskus, da bi izvalili državljansko vojno v naši državi in je sovražno početje nasproti zavezniki in vrhu tega še socialistični državi. (Ploskanje.) Take vstaje po navadi organizirajo razni imperialisti v nekaterih polkolonialnih deželah. Toda komunistom je takaka praksa popolnoma tuja in boriti se morajo proti taki praksi na svetu. Nastane vprašanje, če so tvorci te zloglasne resolucije sploh dobro premislili kaj delajo, ko so poslali ta poziv. Če so, tedaj so bile njihove namere do naše socialistične države protirevolucionarne, pa če avtorji resolucije še tako opravičujejo to svoje ravnanje z nekakimi »višjimi« cilji. (Ploskanje.)

Vam vsem je znano, da so v državah ljudske demokracije od vsega začetka intenzivno vodili propagando, češ da bo Jugoslavija prešla v imperialistični tabor, da se bo v naši državi ponovno vrnil kapitalizem in več podobnih neumnosti. Določili so celo rok 14 dni do dveh mesecev itd. (Smeh.) Toda minilo je deset mesecev, a prerokovanja raznih zlonamernih prerokov se niso uresničila. V naši državi se ni povrnil kapitalizem, marveč naša država zanesljivo in zelo uspešno gradi socializem, o čemer se lahko vsakdo prepriča na dejstvih. Naša država ni zabredla niti ne more zabresti v imperialistične vode in vsakdo se lahko o tem prepriča na dejstvih.

Ako pa navzlic tem dejstvom nekateri ljudje v vzhodnih državah in komunistično časopisje še danes vztrajno trdijo, da bomo odšli ali da smo celo že odšli v imperialistični tabor, kakor govorijo in pišejo zadnje dni, tedaj dobivajo te trditve zavestno sovražno značaj do naše države, ker so lažne in so plod načrtno preračunane zlonamerne propagande, da bi kompromitirale našo socialistično državo v očeh naprednih ljudi, zlasti pa delavskega razreda izven naše države. Ko rečem izven naše države, tedaj s tem razumem, da se ta sovražna propaganda

servira javnosti izven naše države, ki ne pozna resničnega stanja pri nas in nima skoraj nobenih možnosti zvedeti, kaj prav za prav delamo v naši državi, s kakimi napori in poirtvovalnostjo ter samoodpovedovanjem si grade naši delovni ljudje boljši in srečnejši jutrišnji dan —

Sovražna stališča časopisja in radio držav ljudske demokracije in Sovjetske zveze

Tovariši Tito navaja in razčlenjuje številne primere sovražnega stališča časopisja in radio Češkoslovaške in Poljske.

»Tudi sovjetski časopisi in radio nas vedno bolj napadajo in zavzemajo stališče, ki ga nikakor ni mogoče imenovati prijateljskega. Navajam nekoliko primerov: Radio Moskva je imel letos 18. februarja oddajo proti nam, v kateri lažno navaja padanje naklade »Borbe«, čeprav se je ta naklada v zadnjem času celo zvišala. V oddaji spravljajo to v zvezo z domnevnimi napadi v »Borbi« na tovariša Stalina in CK VKP(b). Vsakdo pri nas ve, da to ni resnica, ker naše časopisje niti ni napadalo tovariša Stalina niti tega ne more napraviti. Od kod je radio Moskva vzela ta članek za svojo oddajo? Vzel ga je iz tako imenovanega časopisa »Nova borba«, v katerem pišejo izdajalci in dezertirji iz naše države.

9. marca je radio Moskva zopet imel oddajo, v kateri so bile težke žalitve in izmišljotine o napadih na našo državo in državne voditelje. Nadalje, 9. marca je radio Moskva prinesel ob ustanovitvi Instituta za družbene vede v Beogradu izmišljene in izmišljene stvari o tem, kako pri nas prepovedujemo proučevanje nekaterih poglavij zgodovine VKP(b) itd. Radio Moskva je 16. marca prinesel članek Lajtmana, v katerem je rečeno, da ameriški reakcionarji in njihovi prišepetovalci razširjajo po časopisju, radiu in ustno laži, ki jih je »Titova klika« vrgla v promet. Lajtman trdi, da proti Jugoslaviji ne vodijo nobene gonje, temveč samo kritizirajo sovražno politiko jugoslovanske vlade nasproti Sovjetski zvezi in državam ljudske demokracije. Isti radio je prinesel 1. marca članek Gilgorijana, objavljen v časopisu »Za trden mir, za ljudsko demokracijo«, ki skuša s citati iz neklih zahodnih časopisov dokazati domnevno izdajstvo socialističnega tabora po jugoslovanskih voditeljih s tem, da uvaja gospodarske zveze z zahodom. Ko najbolj surovo žali jugoslovansko vodstvo, navaja med drugim tudi pisanje časopisa »Gazette de Lausanne«, ki trdi, da se »v Jugoslavijo vračajo nedeljevi in četniki iz vseh krajev sveta, da bi stopili na stran Tita in postavili sebe na oltar jugoslovanskega patriotizma«. Gilgorijan pravi, da se take stvari zares dogajajo v Jugoslaviji in dodaja, da izražanje reakcionarnega časopisja ZDA in zahodnih držav nehoti izdaja »Titovo klika« kot orodje v rokah imperialistov, kot izdajalce in sovražnike Sovjetske zveze in držav ljudske demokracije. Kar zadeva Gilgorijana, ki v organu Kominforma najde prostora, da izraža zaupanje v verodostojnost zahodnega reakcionarnega tiska in propagande sploh, ne verujejo njemu in njegovi »Gazette de Lausanne« niti sami četniki, zbrani okrog ameriškega »Srbobrana«. Ta časopis je, kakor poroča atenski radio v neki vesti 18. marca, »dobil po-

socializem. Našega delovnega ljudstva ne more ta lažna propaganda preslepiti, temveč nasprotno, le-ta ga samo razburja, ker vsakdo jasno vidi, da je nesresnična in sovražna in preračunana, da bi onemogočila izgraditev socializma v naši državi.

ročilo iz Jugoslavije«, v katerem je rečeno, da »slavni« četniški komandant Karađiž in drugi četniki križarijo po Jugoslaviji in neusmiljeno kaznujejo zločince. »Borba pa se vodi« — pravi ta časopis — »na življenje in smrt«. Četniško glasilo »Srbobran« je torej demantiralo glasilo Kominforma, mi pa vemo, kakšen nesmisel je eno in drugo. (Smeh.) Na splošno vzeto, imajo radio in časopisje Moskve v odnosu do Jugoslavije radi navado, da navajajo razne časopise, med katerimi so tudi izdajalski časopisek »Nova borba« in časopisi držav ljudske demokracije itd. Ob istem času, ko naše časopisje in radio vsak dan prinašajo prijateljske članke in radijske oddaje, poudarjajo uspehe Sovjetske zveze na kulturnem, gospodarskem in političnem polju, pa časopisje in radio Moskva zavzemajo stališče, ki je popolnoma nasprotno našemu, t. j. prijateljskemu.

Posebno zadnjih 14 dni sta se sovjetsko časopisje in radio tako razmahnila v svojih napadih na nas, da sta skoro zasenčila madžarsko propagando proti nam. Moskovski časopisi in radio so se preje posluževali citatov iz madžarskih časopisov in časopisov drugih držav, danes pa je že nasprotno, ker se jim zde izrazi, ki jih uporabljajo proti nam v državah ljudske demokracije, preslabi.

Madžarski časopis »Figetien Magyarorszag« z dne 8. marca prinaša članek, prebran v moskovski radijski oddaji, v katerem so takele neumnosti: »Gospodarski zlom jugoslovanskih nacionalistov se posebno kaže na vasi. Titovci pravijo, da se bodo kulaki mirno vrnili v socializem«. Dalje pravijo: »Politika jugoslovanskih nacionalistov pomaga obogatitvi kulakov, to pa pomeni neubno padanje življenjskega standarda srednjih in malih kmetov. Oni pravijo, da se socializem v Jugoslaviji izgrajuje na svoj poseben način. Ta poseben način jih je pripeljal do tega, da se položaj kulakov danes utrjuje, razpada pa Zveza delavcev in kmetov. Zadržnemu gibanju grozi uničenje«. Kaj pravite na to čudovito ugotovitev? — »Gospodarsko stanje države postaja vedno bolj kritično.« Glejte, take in podobne zlonamerne laži širijo sedaj s polno paro moskovski časopisi in radio.

Kakšna je propaganda v madžarskem časopisju in radiu proti naši državi? Vsak človek v naši državi to dobro ve, ker ta propaganda in njen sovražno značaj ne zaostajata za propagando, ki jo je vodilo horthyjevsko časopisje, v mnogočem pa celo prekaša laži, posebno glede ponarejanja dejanskega stanja pri nas in lažnih obrekovanj.

Podobno je, tovariši in tovarišice, z Romunijo. Romunski državni in partijski voditelji so zavzeli po resoluciji Informbiroja sovražno stališče proti naši državi, čeprav imamo s to sosedno državo pogodbe o kulturnem sodelovanju, o

(Nadaljevanje na 2. strani)

Govor maršala Tita

prijateljstvu in vzajemni pomoči in čeprav smo tej sosedni državi dokazali naše prijateljstvo s konkretnimi primeri. Sovražna politika romunske vlade proti naši državi se ne kaže samo v vedno bolj srditi, lažnivi in žaljivi propagandi proti naši državi in našim državnim voditeljem, temveč tudi v raznih izživljanjih in preganjanjih naše narodne manjšine v temišvarskem okraju. Zapiranja in slabo postopanje so tam vsakdanji pojav.

Bolgarija je po izdaji resolucije Informbiroja spremenila svoje stališče do naše države. Bolgarske vodilne osebe so poletale vse pogodbe med Bolgarijo in našo državo. Razbili so tisto bratstvo in prijateljstvo, ki smo ga mi gradili s tolikimi žrtvami, ker smo verovali, da nobena naša žrtev, ne materialna ne politična, ni prevelika, da bi mogli uresničiti resnično prijateljstvo z bolgarskim narodom. Toda bolgarsko partijsko in državno vodstvo je sistematično razdiralo in še danes razdira prijateljske vezi med narodi Jugoslavije in Bolgarije, skovane iz krvi in solz. To vodstvo se ne ozira niti na težnje lastnega naroda, ki še vedno goji simpatije do naše države. Kajti bolgarski narod ne more pozabiti, kaj vse je nova Jugoslavija napravila za Bolgarijo, tako v materialnem, kakor v političnem smislu. (Ploskanje).

Čeprav smo zvezani s pogodbam o prijateljstvu, vzajemni pomoči in kulturnem sodelovanju, je uradna bolgarska propaganda proti Jugoslaviji enaka, če ne še hujša kakor je bila pod fašističnim režimom kralja Borisa. Obrekovalni in žaljivi značaj pisanja tega časopisa se je razmahnil do nezasišene obsega. Dobivamo vtis, da so nekateri teh ljudi tako popolnoma izgubili vsako spoštovanje, da so stopili na isto stopnico z albanskimi avanturisti, ki nimajo niti pojma, kaj je dovoljeno in kaj ni dovoljeno državnim voditeljem, kadar gre za mednarodne odnose. (Smeh, ploskanje).

Kako daleč so pripeljali bolgarski voditelji, se vidi iz tega primera: Pred kratkim je izšel v bolgarskem časopisu obrekovalni članek o procesu protestantskih duhovnikov, v katerem je med drugim rečeno, da je jugoslovanska delegacija na pariški konferenci zakrivila, da je angloameriški blok zvedel, da namerava Jugoslavija odstopiti svoj del reparacij Bolgariji in so bile zaradi tega nato Bolgariji povečane reparacije, tako da je Grčija dobila toliko, kolikor bi sicer znašale skupne reparacije Grčiji in Jugoslaviji. Ta članek ima namen, da bi iz tega obrekovalnega izvelele sklepe, da Jugoslavija prav za prav ni ničesar poklonila Bolgariji. Razumljivo je, da si je težko izmisliti večjo podlost, kot je ta, preračunana pa je nato, da bi pokazala bolgarskemu narodu, da nima za kaj bliu hvaležen novi Jugoslaviji, skratka, njen cilj je, da bi izvala sovražstvo bolgarskega ljudstva do Jugoslavije, čeprav bolgarski narod nikakor ne more razumeti, je obrekovalne gonje proti naši državi.

Mogel bi naštet brez števila raznih drugih dejstev, ki, žal, jasno govorijo o sovražnem stališču bolgarskih voditeljev do naše države, toda s tem bi se tukaj predolgo zamudil. Toda ne gre samo za propagando, temveč za mnoge nevar-

nejše primere tega sovražstva. Vzemimo samo stališče do Pirinske Makedonije, kjer so znova začeli izvajati veliko-bolgarsko politiko, nato primere zapiranja naših državljanov v Bolgariji, posebno v Sofiji in druge. Za vse to nosi polno odgovornost bolgarska vlada. V Albaniji, tovariši in tovarišice, sami veste, kaj se godi proti nam. O tem zares ni treba tu govoriti, ker bi bila vsaka beseda preslaba, da bi označila ravnanje albanskih voditeljev. Lahko bi samo rekli, da ljudje, ki so danes v Albaniji v državnem vodstvu, sploh ne obvladajo samega sebe, da so izgubili vsako moč razsodnosti in škoda je samo, da mora albanski narod zaradi tega trpeti, ker so vodilni albanski megalomani uničili tiste pristne in prijateljske vezi, ki so bile med našima dvema državama. Hotel bi še poudariti, da naši državni predstavniki tam zelo težko in skoraj nemogoče delajo. Uslužbeni našega poslanstva in njihove družine ne morejo na cesto, ker so izpostavljeni raznim šikanam in napadom varnostnih organov in vsem mogočim žalitvam. Neprenehoma vlagamo proteste, pa nič ne pomaga.

Vse to zelo koristi reakcionarnemu časopisu in radiu za njegove imperalistične cilje. Pišejo in govorijo o domnevni vstaji v naši državi, o premikanju čet na obeh straneh naših meja, o gospodarskih težavah naše države in raznih drugih izmišljenih stvareh. Tudi za to vam bom navedel nekoliko primerov: Londonski »Observer« se v poročilu 13. marca sklicuje na članek, objavljen v organu Informbiroja, in prinaša svoj članek pod naslovom »Nevarnosti za Jugoslavijo«, v katerem pravi med drugim, da delajo priprave za ustanavljanje neregularnih protititovskih sil za operacijo v Jugoslaviji iz oporišč sosednih držav Madžarske, Albanije in Bolgarije, in sicer po »vzorcu grških uporniških sil«. Atenski radio je 18. marca javil iz Londona, da na podlagi obvestil iz Rima in Trsta potrjuje, da je moskovski radio objavil, da se je začela vojna proti Titu po okrajih in vaseh. (Smeh).

Pariško časopisje je 15. marca pisalo tudi o koncentraciji čet ob jugoslovanski meji. Londonski »Daily Express« jih imenuje čete Kominforme, radio Rim, »Glas Amerike«, agencija »Associated Press« in druga glasila reakcije prav tako širijo te in podobne laži, sklicujoč se na oddaje radijskih postaj ter tisk Moskve in držav ljudske demokracije, zlasti pa na glasilo Kominforme.

V moskovskem radiu je Lajtman — kakor sem že malo prej dejal — trdil, da »Titova klika« spravlja v promet laži, ki jih širijo ameriški reakcionarji in njihovi prišepetovalci in da se po državah ljudske demokracije in ZSSR ne vodi zoper Jugoslavijo nobena kampanja, marveč se samo graja sovražna politika jugoslovanske vlade nasproti njim.

Ali je to kampanja ali kritika ali so to plodovi kritike? Ali so to laži, ki jih je »Titova klika« sprožila? Ali je to naperjeno proti narodom Jugoslavije in državi Jugoslaviji ali je samo kritika jugoslovanske vlade?

Nobene grožnje niti z Zahoda niti z Vzhoda nas ne bodo odvrnile s poti socializma

Tovariši in tovarišice! Iz vsega, kar sem navedel, je jasno razvidna neka linija naših »kritikov« in ta je: Z vsemi mogočimi lažmi in podtikanjem prikazati nas kot državo, ki bo v najkrajšem času, ako že ni, znova postala kapitalistična. Zakaj to? Zakaj ljudje iz Informbiroja tako strastno žele našega povratka v kapitalizem? Na to ni težko odgovoriti, kajti če so nam jasni pravi nagibi odnošno cilji, ki jih imajo ti »kritiki« proti Jugoslaviji, tedaj je razumljivo, da se je za uresničenje teh ciljev mnogo laže boriti proti naši državi, če jo pokažemo kot kapitalistično, kakor pa proti državi, ki gradi socializem. To seveda ne velja za naše narode, ki dobro vedo, kaj mi delamo in kaj gradimo. Toda to je potrebno za neobveščene napredne množice na vsem svetu, ki vedno bolj dvomijo v dobromanernost in resničnost naših »kritikov«, zlasti po tem, ko se ni uresničila preokoba, da bomo v najkrajšem času prisopili k zahodnemu bloku in obnovili kapitalizem v naši državi. Prav nasprotno. Naprednim delovnim množicam izven naše države je vedno bolj jasno, da mi zares gradimo in da bomo zgradili socializem v svoji državi (ploskanje). Glejte, zato je zlasti zadnje dni tudi nastala prava histerija in poplava laži o Jugoslaviji v tisku in radijskih oddajah tistih držav, ki imajo z nami pogodbe o zavezništvu in kulturnem sodelovanju.

Kakor je znano, tovariši in tovarišice, so začeli v ZSSR in v državah ljudske demokracije nagovarjati naše študente in učence v gospodarstvu, naj se več ne vrnejo v našo državo. Na razne načine izvajajo pritisk na naše otroke, ki so mu nekateri slabiči, čeprav maloštevilni, tudi podlegli in ostali v teh državah. Toda niso ostali samo pri tem, da v svojih državah nagovarjajo ljudi, naj se izjavijo proti naši Partiji in njenemu vodstvu, temveč so začeli s takimi nagovarjanji v vseh državah, v katerih so obstojala in obstojajo naša predstavništva. In res, našli so se tudi taki, ki so izdali svojo socialistično državo. Společita smo dvomili, zakaj nagovarjajo naše ljudi, naj izdajo svojo državo, vendar smo postopoma popolnoma razumeli stvar, ko smo videli, za kakšne cilje gre. Danes že vemo, da se ti izdajalci pripravljajo na sovražno delovanje zoper svojo državo, da mora teh par desetih izdajalcev služiti kot »zdrav element« za razne akcije itd.

med funkcionarji agenti nekaterih kapitalističnih držav. (Ploskanje in vzkliki: »Tako je!«) Te ljudi so v glavnem zaslužili tedaj, ko so bili v rokah gestapa, podobno zadevi Hebranga in nekaterih drugih v naši državi. Za Hebranga imamo tudi velikansko dokazno gradivo več živih prič, ko so ga zaslužili ustaši takrat, ko je bil v zaporu. Da bi si rešil življenje, so morali plačati s svojim življenjem mnogi in mnogi pošten ljudje, komunisti in nekomunisti. Danes ne nameravam govoriti o tem, katere obveščevalne službe so se posluževale in se danes poslužujejo takih moralnih propalic za doseg svojih ciljev. Toda nam tudi teh nekaj ilustracij lahko služi za to, da razumemo, kakšna umazana sredstva danes uporabljajo in kakšne mračne sile so danes zapletene v to gonjo proti nam in v razne potkuse, da nas razbijejo. Lahko vam, tovariši in tovarišice, povem samo to, da dobivamo vsak dan vedno več dokazov v roke o sovražnem delovanju raznih obveščevalnih služb tako z Zahoda kakor z Vzhoda. Organi naše državne varnosti budno pazijo na delovanje raznih vohunov, ki subujo ali poskušajo snubiti naše državljane v civilnem ali vojaškem sektorju (ploskanje). Bilo je že več takih tujih obveščevalcev prijetih pri delu s takimi dokazi, da jim ne morejo pomagati nobena izmotavanja, da se opravičijo.

Tovariši in tovarišice! Tak ali podobni tistim izdajalcem izven naše države, ki sem jih omenil, so tudi tisti maloštevilni ljudje, ki so se tudi v naši državi obrnili proti naši Partiji in narodu. Pri najmanj 25% izmed njih boste ugotovili, da imajo ali slabo preteklost ali popolnoma bolne ambicije, da so strahopetci in omahljivci ali pa razredni sovražniki, kulaški sinovi ali četniški in ustaški elementi, razni belogardisti itd. Vsi ti se danes skrivajo za Informbirojem v svojem sovražnem delovanju proti Partiji in ljudstvu. Vse to, tovariši, kaže, kako breznačelna je borba proti naši državi in Partiji, ko se v svoji propagandi proti nam poslužujejo takih propalic.

Kako gleda na vse to reakcija zapadnih kapitalističnih držav? Seveda se ta reakcija pristržno veseli vsega tega in njen tisk in radio pomagata kolikor moreta, da se ta prepad še bolj poglobi. V ta namen se zahodno reakcionarno časopisje in radio poslužujejo vseh mogočih laži in podtikanj na naš račun. In ta reakcionarni tisk in radijske postaje pišejo in neprestano govorijo, češ da nimamo druge poti kot na Zahod, da moramo prej ali slej opustiti svoj komunistični ponos in priti v njihov tabor itd. Da bi reakcionarni tisk čim bolj poglobil ta prepad, ki ga je napravila resolucija Informbiroja, torej ne po naši krivdi, si vsak dan izmišlja vse mogoče laži in klevete proti nam, kot n. pr. da prodaja Jugoslavija velikanske količine strateških surovin Zahodu, da ameriška vlada proučuje vprašanje pomoči Jugoslaviji, da se je Tito sestal s predstavnikmi Zahoda, da se Tito na Brionih razgovarja s predstavniki Zahoda itd. Ta moj domnevni sestanek na Brionih si je izmislilo italijansko časopisje že lansko jesen, sedaj pa si je znova izmislilo isto laž v času, ko sem se v resnici ves marec tam mudil na odhodu. Pri tem si je moralo izmisliti tudi to, da sem se tam trikrat sestal, kajti drugače ne bi mogli »pojasniti«, zakaj sem moral biti tam ves mesec.

Plačano italijansko časopisje je vsakakor najbolj lažnivo, ker si rečno izmišlja najneverjetnejše stvari. Nekako sredi marca si je italijanski profašistični tisk v Trstu izmislil zelo neumno laž, češ da v conji »B« streljajo topovi, ker je izbruhnila revolucija prav v tej coni, da v Istri operirajo protititovski parizanti, ki so porušili progo med Trstom in Puljem itd. in o izmišljenih partizanskih »borbah« v naši državi, ki so samo v možganih pokvarjenih ljudi. Danes se pišejo ne le v reakcionarnem zapadnem tisku, temveč se te izmišljotine obilno eksplatairajo tudi v tisku držav ljudske demokracije. Vse take in podobne izmišljotine ponatiskuje nato ostali tisk, zlasti pa komunistični v nekaterih državah, kot n. pr. v Franciji (»Humanité«) in drugih.

V zadnjem mesecu je nastala prava vojno-hujška histerija reakcionarne zahodnega tiska in radia, ki je predvsem preračunana na to, da vzbudi strah in nemir v naši državi in onemogoči mirno delo pri izpolnjevanju petletnega plana. Neprestano pripovedujejo in pišejo o neki dozdovni koncentraciji čet proti jugoslovanski meji v državah ljudske demokracije in ZSSR, o gibanju naših čet v obmejnih conah itd. Vse to je preračunano na to, da bi ustvarili vojno psihozo in nezaupanje med narodi naše države ter narodi držav ljudske demokracije in ZSSR.

Zapadni tisk bi lahko razdelil na tri vrste po načinu tretiranja odnosov med našo državo in državami ljudske demokracije in ZSSR. V prvo kategorijo spada zelo maloštevilni tisk v Zahodnih državah, ki skuša biti objektivni in prikazuje ljudi približno natančno. V drugo kategorijo spada reakcionarni in vojnohujški tisk, ki si izmišlja vse mogoče laži in podtikanja samo, da bi se bolj zastrupil ozračje, zlasti kar zadeva naš ter državne ljudske demokracije in ZSSR. V tretjo kategorijo spada tisti reakcionarni tisk, ki je najmanj številen ter ne nastopa odkrito vojno-hujško, čeprav deluje v tej smeri. Ta tisk piše sumljive pohvale na naš naslov, zavzema stališče navijača na boksarski tekmi, vendar prav tako z namenom, da bi s temi svojimi »pohvalami« škodoval naši državi in nas kompromitiral pri naprednih množicah na svetu. Žalostno je, da nato te trike s pohvalami obilno uporabljajo tisk in radijske postaje v državah ljudske de-

mokracije in ZSSR kot dokaze, ki morajo po mnenju naših »kritikov« potrditi njihove klevete in prerokbe.

Ta klevetniška kampanja v zahodnem reakcionarnem tisku postaja v toliko močnejša in nervoznejša, kolikor bolj postaja reakcija prepričana, da z nami ne more sklepati sporazumov, da ne bomo nikdar krenili s poti socializma, da bomo ostali dosledni v borbi za mir, ki jo vodijo »predne sile sveta. Histerične ugotovitve lista »Monde« in drugih, da ne moremo vseliti v zraku, temveč da moramo čimprej pristopiti k zahodnemu kapitalističnemu bloku, bodo ostalo samo glas vpijočega v puščavi. Nobena ustrahovanja ne z Zahoda in z Vzhoda nas ne bodo omajala v našem načelnem stališču doslednih pristašev marksizma-leninizma, ne bodo nas vrgla s poti socializma (vsi delegati so vstali in dolgo časa odobrvali. Delegati vzklíkajo KPJ in Centralnemu komiteju).

Vem, da se bodo zopet pojavili »kritiki« po vzorcu kakšnih Duclosov, Rakosijev, Paukerjeve, potem kakšnih Lajtmanov, Gligorijanov in mnogih drugih podobnih kritikov, ki mi bodo morali govoriti, da zamenjajmo zvestobo marksizmu-leninizmu, ker je naša trditve o našem nacionalizmu in jadrnanju v kapitalizem točna, ker jo je napisal in podpisal Informbiro. Ne oziraje se na to, kar se je v Jugoslaviji res dogajalo in kar se dogaja, ne oziraje se na to, kakšne dokaze smo podali za svoje opravičilo, bi mogel na to odgovoriti z znanim izrekom: »Eppur si muove«.

Tovariši in tovarišice, po vsem, kar sem tu navedel, bi mogel kdo zastaviti vprašanje: In kaj sedaj? Sovraži nas reakcija na Zahodu, nimajo nas radi na Vzhodu, ali moremo tako naprej? Razumem se, da moremo ker moramo, kajti enakrat ni drugega izhoda. Ne moremo prisiliti naših zaveznikov na Vzhodu, da bi nas ljubili, ker so si vtepli v glavo, da ne bodo popustili in da morajo do- seči svoj cilj. Kakšen pa je ta cilj, mi

Naša najvažnejša naloga - izgraditev socializma

Drugo, kar je zelo važno in zaradi česar moramo vzdržati vse te napade, je to, ker moramo izvršiti največjo revolucionarno nalogo: zgraditev socializma v naši državi, ustvariti veselo bodočnost našim delovnim ljudem in pokazati delavcem po vsem svetu, kaj morejo doseči narodni male države kot je naša, če poznajo svoje sile, če so enotni in če se zavedajo moči te enotnosti ter če jih vodi tako preizkušena in monolitna Komunistična partija, kot je naša. (Odobravanje).

Ko je nadaljeval o nalogah ljudske fronte, je tovariš Tito podal rezultate glede izvršitve plana v prvem četrtletju tega leta. Rekel je: »Ob ugotovitvi, kako smo v glavnem izvršili plan industrializacije in elektrifikacije v prvem četrtletju tega leta, ob ugotovitvah, kaj je do sedaj doseženo, moremo biti kar zadovoljni, ker smo uspeli doseči naslednje rezultate (v odstotkih): Indeks izvršitve plana znaša v rudarstvu 98,2 v težki industriji 90,3, v lahki industriji 94,6, v industriji ljudskih republik 97,4 skupaj torej za vse našete vrste 95,2. Vsemu temu je treba dodati še polasnilo, da je indeks povečanja industrijske proizvodnje na planu za 1949 v primeri s 1948 130, da znaša odstotek izvršitve celoletnega plana v prvem četrtletju 22 odstotkov od indeksa povečanja, a da je indeks zvečanja izvršene industrijske proizvodnje v primeri s četrtletnim povprečjem v letu 1948 — 114,6.

Kar se tiče zunanje trgovine, to je izvoza in uvoza, je zadeva v celoti takale: Do danes smo sklenili trgovske odnose s 26 državami, brez najmanjših političnih koncesij ali umikov od naših načel. Četudi so nas zaradi tega histerično klevetali naši »kritiki«, se nam je posrečilo v glavnem za to leto za našo Industrijo preskrbeti surovini, kot so: nafta, bombaž, volna, koks, valjana železo itd. Potemtakem ni nevarnosti, da bi se zmanjšala proizvodnja za široke potrebe naših delovnih ljudi, temveč narobe, izvršena bo čisto po našem letnem planu. Do sedaj so vse naše tovarne delale s polno močjo in s tem omogočile, da smo že v prvem četrtletju tega leta povečali obvezno preskrbo z nekaterimi najvažnejšimi artikli, kot so tekstilija, obutev in drugo. Nekoliko težje je glede naših naročil v inozemstvu za našo kapitalno izgradnjo. Predvsem mislim pri tem na stroje in strojne naprave za našo težko industrijo in elektrifikacijo. Zaradi ekonomskega pritiska nekaterih vzhodnih držav proti naši državi smo izgubili na času, preden smo uspeli priskrbeti naročila teh strojev in strojnih naprav v raznih kapitalističnih državah. Najprej je bilo treba povečati naš izvoz v te države. Tako smo si priskrbeli plačilna sredstva za ono, kar smo morali in kar moramo uvažati, da moremo uspešno nadaljevati izpolnjevanje petletnega plana.

Lahko vam povem, da smo tudi tu že prebrodili največje težave in zagotovili večji del strojev in naprav, ki so nam bili potrebni, da bi mogli sami izdelovati v naši državi razne stroje in naprave ne samo za lahko, marveč tudi za težko industrijo kot so visoke peči, martinarne itd. Od zadnjih je nekaj že izdelanih in v pogonu, prva nova visoka peč našega izdelka pa bo prav tako kmalu v pogonu. Prav tako so izdelane v domači industriji naprave za pridobivanje nafte, za racionalizacijo in mehanizacijo rudarstva itd. (Ploskanje). Odkar so začeli proti naši državi to nerazumljivo gonjo in gospodarski pritisk, se je razvil pri naših delovnih ljudeh vseh kategorij, tako pri deavcih kot pri strokovnjakih in učencih silen ustvarjalni polet. Naši socialistični državni dajejo vsak dan razne nove izume, racionalizatorstvo in novatorstvo pa sta postala že množična. Naši delovni

že vemo. Tudi mi smo se trdno odločili, da ne bomo odstopili od tega, kar je pravilno in pravično, kar je v interesu zgraditve socializma v naši državi, kar bo ohranilo svetlino naše osvobodilne revolucionarne borbe, kar koristi narodu naše države, kar je v interesu ljudstva v naši domovini in obenem v interesu internacionalizma sploh. (Odobravanje).

Toliko o tej propagandi in o napadih na našo državo. Na koncu bi dodal samo še to: Če naši »kritiki« ali mednarodna reakcija pričakujejo, da bomo zaradi vseh teh laži in klevet izgubili živce, ali storili kakršne koli nepremišljene korake, da bomo napravili kar koli, kar bi bilo v nasprotju z našo revolucionarno preteklostjo, z našimi načeli itd., tedaj se bodo zelo zmotili. Prav tako se bodo zmotili vsi tisti vojnohujški elementi v kapitalističnih državah, ki računajo, da morejo glede na težak položaj, v katerem se danes nahaja naša država, zaradi stališča vzhodnih držav proti nam, delati v svojih vojnih, načrtih kakršne koli kombinacije z nami. V tem pogledu bo naše stališče ostalo tako dosledno, kakor je bilo do sedaj. Borili se bomo za uvrstitev miru, proti vsem vojnim hujškim. Nadalje bodo vsi naši »kritiki« in vsi, ki nam ne želijo dobro, zamenjajmo, bodisi fizično strli. Kolikor krutejša je ta gonja in kolikor nesramnejše so klevete, toliko bolj raste v nas revolucionarno prepričanje, da moramo vzdržati in biti neuklonljivi prav zato, ker je ta propaganda takšna, nemarksistična, ker zmanjšuje ne samo ugled socialističnih metod v odnosih med socialističnimi državami, temveč more povzročiti celo katastrofalne posledice za nadaljnji revolucionarni razvoj v svetu, ker se za vsemi temi klevetami in izmišljotinami proti naši državi in našim voditeljem skriva revizionizem, se skriva odstop od marksizma-leninizma. Klevete in izmišljotine pa morajo nadomestiti pomanjkanje teoretičnega pojasnila glede tega revizionizma, ker v teoriji marksizma-leninizma naši »kritiki« ne morejo najti opravičila za tako svoje stališče glede vprašanj o odnosih med socialističnimi državami (odobravanje).

Ljudje vlagajo največje napore, da bi doprinesli čim več k izpolnitvi petletnega plana. Že danes izdelujemo v državi veliko število raznih strojev, aparatov itd., ki smo jih morali še nedavno uvažati in plačevati s tujo valuto. Toda nam je potrebno še marsikaj in mi dajemo največje napore, da zberemo plačilna sredstva, kar nam nikdo ne daje nič na upanje. Na ta način čakajo naše delovne in člani v ljudski fronti kot celoto še vedno tako važne naloge kot je sečnja gozdov in kopanje raznega gradiva za izvoz, kar ima les zelo važno mesto pri izvozu. Dalje je zelo važno za izvoz povečanje pridobivanja bakra, svinca, romega in drugih rud, ki so prav tako sredstvo za plačevanje tistega, kar uvozimo za industrializacijo in elektrifikacijo.

Tudi zapadni in vzhodni tisk porablja na hektolitreh črnila in barv za pisanje o tem, kako gremo nezgodno v kapitalistični tabor s tem, da trgujemo z zapadom. Razumljivo je, da je to navadna neumnost, ki jo modrirani z vzhoda širijo, da bi nas čimbolj očrnil. Zapadna reakcija pa jo razširja, da bi nam čimprej škodovala in še bolj poglobila jez med nami in naprednimi silami v svetu, posebno še med nami in državami ljudske demokracije in ZSSR. Kako je s to stvarjo? S to stvarjo je tako, da nam na zapadu delajo precej velike težave pri nabavih nekaterih najvažnejših strojev in naprav. Pripovedujejo torej več kot je res o tem, da nam sedaj zapadnjaki neovirano prodajajo, kar želimo. Ali mi hočemo trgovati, se pravi, kupovati vse, kar nam je potrebno in prodajati tisto, kar moremo, da bi mogli plačati nabavljene stroje itd.? Razumljivo je, da hočemo. Bil bi zločin proti naši socialistični državi, če ne bi delali tako. Oni nam stroje in naprave, mi pa njim tisto, kar imamo in kar moremo dati, denar za blago in obratno. Če žele na tej podlagi trgovati, je prav. Če nečeljo, od nas vendar ne morejo ničesar več pričakovati. To si mora vsakdo zapomniti. (Ploskanje).

In sedaj nekaj besed o preskrbovanju naših državljanov. Obrekujejo nas, da izvažamo živila itd. Kako je s to stvarjo? Belih žit, kot pšenica in druga, sploh ne izvažamo. Maščob je bilo letošnje zimo premalo, da bi mogli zadovoljiti naše potrebe v prvem in drugem četrtletju letošnjega leta, dokler se ne bodo zredile svinje, ki jih redimo. Zaradi tega smo se morali zateči k nabavi maščob v inozemstvu. Morali smo kupiti in še kupujemo 1500 vagonov maščob, da bi mogli zadostiti naše potrebe za prvo polletje. Kakršne so sedanje domače možnosti, bi nam manjkalo vsega 500 vagonov maščob, toda dokler ne bo pripravljena naša mast, bomo uvozili 1500 vagonov s pogojem, da bomo potem 1000 vagonov vrnili, ker bi nam sicer to zelo omajalo plačilni fond za razne naprave in stroje. Glejte, tako je stvar z izvozom živil in nič drugače, ker mi porabljamo danes mnogo več kot so porabljali pred vojno. Tako smo n. pr. v 1948. letu odkupili 873.963 ton belega žita ali 38,05% več kot v letu 1947 in vse to bomo porabili v naši državi za prehrano naših delovnih ljudi. Mesa smo odkupili 1947. leta 81.240 ton, do konca 1948. leta pa 102.430 ton ali 43,78% več. Krompirja smo odkupili 1947. leta 111.720 ton, v letu 1948 pa 175.840 ton ali 57,39% več. Kaj to pomeni? To pomeni, da potrebe naraščajo, da pa raste tudi življenjski standard. Razumljivo je, da so sem in tja v preskrbi gotovi nedostaki, ali je po sredi slaborazdeljevanje ali brezvestno razpisavanje ali porabljanje živil na drugih mestih, kjer ni potrebno. Ne bom o tem govoril podrobneje, omenil bom pa, da so se s potrebnimi kartami dogajale nezasišene stvari. Odkrili so, da je bilo

Zadane naloge bomo izpolnili

V soboškem okraju je Fronta sprejela plan za letošnje leto

V nedeljo, dne 3. aprila so se zbrali k zasedanju delegati osnovnih frontnih organizacij okraja Murska Sobota, na kateri so izvolili novi izvršni odbor in sprejeli letni plan dela. Konferenca je dokazala strnjnost fronte s Partijo in odločno voljo za izvedbo vseh nalog, ki jih pred članstvo postavlja organizacija in naša socialistična graditev.

Delegati so izvolili 149 najboljših frontovcev — borcev za socializem — v okrajni plenum. Izglasovan je bil tudi izvršni odbor in sekretariat okrajnega odbora OF.

V izvršni odbor so bili izvoljeni tovariši: Benko Alojz, Berglez Bela, Berglez Stetka, Barbarič Karel, Gjerkeš Matija, Lešnjak Viktor, Cipot Ludvik, Zrinski Rudi, Glavčič Jože, Tušek Franc, Vučak Stefan, Kovač Dezider, Korpič Koloman, Županek Ludvik, Kološa Aleksander, Rogan Karel, Flisar Anton, Rogan Emilija, Bohek Viktor, Peček Stefan, Žitke Franc, Mara Popovič, Kreft Zora, Merklin Ludvik, Vogrin Stefan, Kelhar Ivan, Špilak Mirko, Lapoša Franc, Klanjšček Cecilija in Peče Oskar.

Tekmovanje bo doprineslo k čim popolnejši izvedbi plana

Izpolnitev letnega plana in s tem zadanih obvez smatra Fronta murskosoboškega okraja za svojo osnovno nalogo.

Za čim lažje in doslednejšo izvedbo plana se uvaža tekmovanje na vseh področjih dela, ki jih plan predvideva. Fronta bo skrbel, da bo tekmovanje dobilo res pravo socialistično obliko tekmovalja in bo zajelo najširše frontne vrste.

Osvobodilna fronta murskosoboškega okraja napoveduje v vseh točkah svojega plana medokrajno tekmovanje frontnim organizacijam sosednjih okrajev;

organizirana bodo medsebojna tekmovalja osnovnih frontnih organizacij v okraju;

sprejema tekmovalje, ki ga napoveduje vsem okrajnim odborom OF mestni odbor OF Ljubljana.

ljudske inšpekcije in gospodarske komisije, v katere delokrog bodo spadala komunalna in lokalna vprašanja ter pogozdovanje.

Komisija za organizacijska vprašanja, komisija za socialno zdravstvena vprašanja, komisija za evidenco in plan, kmečka komisija, komisija za tekmovalje, uprava za delovno silo, uprava za združene domove.

Okrajni odbor OF bo s pomočjo teh komisij organiziral do 15. maja vsaj po sedežih sektorjev vse potrebne aktivnosti v osnovnih organizacijah. V vseh krajevnih ali vaskih odborih pa bomo ustanovili aktivne za agitacijsko politično delo, aktiv za ideološko vzgojno delo, ter kmečki aktiv.

Okrajni odbor OF bo nudil vso pomoč vsem ostalim množičnim organizacijam. Predvsem bo nudil pomoč Okrajnemu odboru AFŽ, v organizaciji raznih tečajev in aktivov, ki jih ima isti predvidene v svojem letnem planu. Dal bo na razpolago predavatelje za ideološki dvig žena.

Podprl bo tudi vse organizacijske aktivnosti in delo LMS; posebno pri mobilizaciji mladine za rvezne aktivnosti.

Skrbel in pomagal bo, da bosta ti dve organizaciji prodirli v vsako našo vas. S političnim delom bo pomagal, da se naši gasilski odbori in društva očistijo reakcije in ostalih protiljudskih elementov.

Okrajni odbor bo v stalnem stiku bo do konca leta vključenih v Fronto 60% volilnih upravičencev.

S 1. mašem se bo uvedlo redno plačevanje članarine, ki bo do konca leta dosegla 3 din mesečno, povprečno na vsakega člana.

Okrajni odbor bo v ostalem stiku z OLO in tako skrbel, da bodo tudi osnovni frontni odbori naložbe povezani z KLO in jim tako nudili vso pomoč pri izvažanju uredit, ukrepov in zakonov ljudske oblasti ter jim dajali iniciativno za ustanavljanje gospodarskih podjetij.

Okrajni odbor OF bo v stalnem stiku z Zvezo horcev in JA in bo skupaj s njimi širil tradicije NOB, sodelovanje z JA ter tako razvijal pravi patriotizem in vzgajal borce za socializem (skupne prireditve, izleti in sl.)

Poglobljeno ideološko-vzgojno delo

1. Pri Okrajnem odboru se bo ustanovila komisija za ideološko-vzgojno delo in aktiv 20 predavateljev. Skupno bodo organizirani na vseh krajevnih odborih aktivni za ideološko vzgojno delo do 1. septembra 1949. Za posamezne aktivnosti bodo zadolženi posamezni predavatelji.

2. Komisija bo izdelala podroben načrt študija za predavatelje, ki se bodo sestajali na tedenskih seminarjih in sestavili okvirni študijski načrt za osnovne odbore.

3. Predavatelji bodo imeli 14 dnevne seminarje z vodji aktivov osnovnih organizacij po sektorjih, kjer se bodo pomenili o ideološko vzgojnem delu, izdelali podroben načrt dela in prediskutirali snov za študij.

4. Do 15. septembra bomo organizirali tri celodnevne ali tudi tedenske tečaje (obisk ob večerih) po vseh sektorjih za vodje aktivov ideološko vzgojnega dela, ter za vodje amaterskega političnih aktivov, (povabili bomo zraven tudi vodje propagandnih aktivov, ostalih množičnih organizacij), tako da se bo teh tečajev udeležilo okrog 300 ljudi. Za organizacijo, vodstvo tečaja bosta po sektorjih zadolžena tovariši iz IO in sektorski predavatelji. Za celotno organizacijo na tovariši, ki bo v komisiji odgovarjal za tečaje.

5. Komisija bo v stalnem stiku z odborom ljudske univerze, odnosno z odborom SKUD-a in bo skrbel, da bodo predavanja idejna in da bo v njih dovoljno število političnih predavanj. Organizirala bo delo tako, da bodo predavatelji oddajali tudi v centrih sektorjev vsaj tri predavanja in to: politično, gospodarsko in poljudno znanstveno.

6. Komisija bo skrbel, da bodo do 1. junija vsi odbori osnovnih organizacij OF, dalje vsi odbori množičnih organizacij, kakor tudi KLO, prešestirali splošni zakon o združenju, pravila o združnih ekonomijah in kmetijsko obdelovalnih združenjih. Predavateljski aktiv pa tudi Kardeljev članek o združništvu (Komunist št. 3).

7. Skupno z Okrajnim odborom LFS in kulturno prosvetnim odborom sindikatov, bomo skrbeli za ideološko vzgojno delo v frontnih brigadah, ki bodo zaposlene pri melioracijskih delih v Prekmurju. Pri organizaciji tega dela se bomo držali danih navodil.

8. Z omenjenimi tečaji, predavanji in ostalim političnim delom bomo do oktobra pripravili teren, da bo v jesenskem in zimskem času ustanovljen v vsakem sektorju ali centru 10 dnevni ideološko vzgojni tečaj, po terenu pa v vsaki vasi ideološko vzgojni krožek ali bralna skupina. V te tečaje bomo prilegnili tudi odbornike in LMS.

Agitacija in tisk

1. Organizacijsko bo delovala komisija na isti način kot komisija za ideološko vzgojno delo.

2. V stalnem stiku bo z redakcijo časopisa »Ljudski glas« in bo skrbel, da bo časopis prinašal članke, ki bodo na idejni višini in tudi vsestransko aktualni. Preko aktivov za agitacijo in tisk bo komisija zbrala do 1. junija 4.000 rednih naročnikov za »Ljudski glas«. Raza tega bo do konca leta zvišala za 5% število naročnikov za naše centralne časopise.

3. Tekom leta bomo v Murski Soboti organizirali tridnevni tečaj za dopisnike. Za organizacijo tečaja je zadolžen tovariš, ki odgovarja za tisk v komisiji.

4. Komisija bo skrbel, da se do konca leta ustanovi 80 frontnih kotečkov. Po vseh kotečkih, v katerih so radijski prejemniki, se bo organiziralo redno poslušanje oddaj.

5. Komisija bo skrbel, da bo delo agitacijskih aktivov pravilno usmerjeno v duhu LF, plenarnega zasedanja CK KPJ in da bodo člani Fronte pravočasno obveščeni o vseh političnih in gospodarskih dogodkih okraja in raznih problemov. Komisija bo skrbel, da se bodo dnevno pobijale in razkrinkovale vse sovražne, reakcionarne parole, odnosno bo s pravičnim in doslednim delom sploh onemogočila pojav in širjenje takih parol.

6. Skrbel bo za čim bolj slavnostno izvedbo vseh proslav, tako Prešernove, Candkarjeve, 27. april, prvomajsko, Dan republike, Dan armije; posebno pa izvedbo proslave 30-letnice ustanovitve KPJ. Proslava 1. maja bo še posebej izvedena v okrajnem merilu v Murski Soboti.

7. V prvi polovici oktobra bomo organizirali okrajni festival s sodelovanjem vseh kulturno-prosvetnih ustanov. S festivalom bo povezna tudi razstava kmetijskih proizvodov, ki bo prikazala pot pot socialistične preobrazbe naše vasi, možnost in konkretne primere dviga hektarskega pridelka, mehanizacije in uporabo najnovejših agrotehničnih izdelkov itd. Ta festival bo dal celoten pregled enoletnega dela naših delovnih množic.

8. Z izvedbo festivala se ustanovi pri Okrajnem odboru OF posebna komisija, ki bo izvršila vsa pripravljalna dela in izvedla organizacijo festivala.

9. Organizirali bomo 5 izletov za ogled državnih posestev in 5 obiskov kmetijskih obdelovalnih združenj in slično. Teh izletov se bo udeležilo 300 združnikov.

Socialistična preobrazba kmetijstva glavna skrb Fronte

1. Pri Okrajnem odboru OF se bo ustanovila kmečka komisija, pri množičnih organizacijah pa slični aktiv. Osnova se bo pri Okrajnem odboru tudi aktiv predavateljev kmečkih strokovnjakov, ki bodo imeli strokovna predavanja po vaseh. Predavanja bodo približno v 60 vaseh. Ta predavanja bodo predvsem pri članih novoustanovljenih združnih ekonomij in obdelovalnih združenj.

2. Oživilo se bo delo Okrajnega kmečkega sveta. Ipolnili se bo z novimi člani. Komisija bo skrbel, da se bo kmečki svet redno mesečno sestajal, da bo sestavljal svoj plan dela in lstea tudi izvajal.

3. Komisija bo v najožji povezavi z vodstvom OZKZ in bo istemu nudila vso pomoč in podporo pri ustanavljanju združnih ekonomij (60) in kmetijsko-obdelovalnih združenj (30). Politično bo Okrajni odbor OF pripravil teren na ta način, da se bo za posamezno vas (vasi), ki jih ima v načrtu OZKZ, sestavila ekipa aktivistov, ki bodo z načrtnim delom vsestransko obdelali vasi in prepričali kmete o pravilnosti in nujnosti socialistične preobrazbe naše vasi in našega kmetijstva.

4. Že obstoječim obdelovalnim združenjem v Kramarovcih in Fikšincih, kakor tudi ekonomijam pa bo okrajni odbor nudil vso pomoč, da bodo te združenje in ekonomije postale res vzgledne. Pošiljal jim bo redno predavatelje za politično delo in kmetijske strokovnjake, ki jim bodo z dejanskimi nasveti in tudi praktično izvedbo istih na lico mesta nudili vso pomoč. Komisija bo skrbel, da bodo združenja dobile pravočasno in primerne načrte za svoje gradnje. Pomagala jim bo pri nabavi orodij, strojev, umetnega gnojila itd.

Kmečka komisija bo tudi skrbel, da bodo združenja pošiljala najboljše mladince in združnike na tečaje, na katerih se usposablja vodilni kadri združenj. Komisija bo organizirala izlete združnikov na državna posestva v Rakičah in Beltince in na vzorne obdelovalne združenja kot so to združenja Osojnik, Kardelj, Apače itd.

Komisija bo organizirala pomoč združnikom preko organizacije AFŽ in ostalih merodajnih faktorjev pri ustanavljanju DID-ov, otroških jasli itd.

5. Pri pomanjkanju delovne sile na državnih posestvih bomo organizirali delovne brigade, da se bodo tako vsa dela pravočasno končala. Brigade bodo sestavili v okoliških vaseh. Njihovo število se bo ravnalo po potrebi.

Na drž. posestvih Beltince in Rakičah bomo organizirali aktivne za borbo večjega hektarskega pridelka. Ti aktivni bodo organizirali tekmovalje med posameznimi brigadami, kakor tudi posestvi v okraju in s posestvi izven okraja v okviru direkcije.

6. Ne bomo pustili izven pažnje KZ. Predvsem bomo skrbeli za to, da se bo v združenjih ustanovilo čimveč raznih odsekov, ki jih pa bomo usmerjali v produktivno smer. V teh odsekih bomo uvažali združnike k skupnemu gospodarjenju, ustanavljali bomo skupne sadovnjake, drevesnice in živinske farme.

7. Ustanovila se bo ekonomija OLO v Prosenjakovcih, ki mora obenem z ekonomijo Tovarne perila v Predanovcih postati vzorno posestvo in tako služiti za vzgled vsem ostalim.

8. Izleti in razstave so zajeti v delu komisije za agitacijo in tisk. Komisija bo organizirala odbor, ki bo skrbel za izvedbo festivala in razstave in bo v stalnem stiku z njim.

9. V prvi točki predvidena predavanja bodo v poletnem času namenjena nadaljevanju izobraževalnih tečajev. Poleg tega pa bomo skrbeli, da se bodo obiskovalci tečajev redno sestajali in se pomenili o izkušnjah svojih tečajev na praktičnem delu.

Gospodarska dela in prostovoljne akcije

1. Organizirali bomo dnevno delo frontovcev pri melioracijskih delih v Prekmurju. Dnevno bo delalo na raznih delovnih cca. 800 ljudi, izvezemši v času žetve in košnje.

2. Vsak krajevni odbor bo organiziral 2 skupini po 20 ljudi, ki bodo po 4 dni delale na cesti Mačkovec—Salovci.

3. Po terenu se bodo organizirale delovne skupine v vseh krajevnih odborih, kjer se grade združni domovi (32), ki bodo za to prispevale 210.000 delovnih ur.

4. Tudi prostovoljne delo za popravilo cest bomo v letošnjem letu organizirali v vseh vaseh po skupinskem sistemu. V ta dela bo vloženih 100.000 delovnih ur. V jesenskem času bomo po vseh vaseh organizirali brigade, vzpostavili za zavarovanje lokalnih in okrajnih cest.

V sklopu teh brigad bodo delale vse množične organizacije.

vedbo proslave 30-letnice ustanovitve KPJ. Proslava 1. maja bo še posebej izvedena v okrajnem merilu v Murski Soboti.

7. V prvi polovici oktobra bomo organizirali okrajni festival s sodelovanjem vseh kulturno-prosvetnih ustanov. S festivalom bo povezna tudi razstava kmetijskih proizvodov, ki bo prikazala pot pot socialistične preobrazbe naše vasi, možnost in konkretne primere dviga hektarskega pridelka, mehanizacije in uporabo najnovejših agrotehničnih izdelkov itd. Ta festival bo dal celoten pregled enoletnega dela naših delovnih množic.

8. Z izvedbo festivala se ustanovi pri Okrajnem odboru OF posebna komisija, ki bo izvršila vsa pripravljalna dela in izvedla organizacijo festivala.

9. Organizirali bomo 5 izletov za ogled državnih posestev in 5 obiskov kmetijskih obdelovalnih združenj in slično. Teh izletov se bo udeležilo 300 združnikov.

Uprava za delovno silo pri OCOF bo v letošnjem letu vključila v našo industrijo 500 ljudi.

Pri OCOF se bo organizirala gospodarska komisija, ki bo obenem reševala lokalna in komunalna vprašanja, pogosto organizirali brigade voznikov za zavarovanje.

2. Komisija bo v stalnem stiku in sodelovanju z upravo »Vodograde«, ki izvaja melioracijska in regulacijska dela na Muri in v porečju Lendave, dalje z Upravo cest, ki tehnično vodi gradnje ceste Mačkovec in Salovci.

Komisija bo tolačila na posebnih predavanjih namen in pomen melioracijskih del za naše kmetijsko gospodarstvo. V ta namen bo organizirala v vaseh, po katerih bodo tekli kanali, predavanja. Signalizirala bo upravi za delovno silo potrebe po delovni sili.

3. V tednu čistoče bo komisija organizirala po vseh vaseh predavanja in akcije o pomenu čistoče za človeško zdravje. Skrbel in opozarjala bo na higijensko ureditev stanovanj, vodnjakov, stranišč, gnojšč, kanalov itd. Skrbel bo preko aktivov pri Mestnem odboru OF Murska Sobota, da bo park in nasadi, posebno Trg zmage s spomenikom večno očisti in vzdrževan.

4. V tednu pogozdovanja bo komisija skrbel, da bo razen šolske mladine skupno z Okrajnim komitejem LMS zainteresirana predvsem mladina za pogozdovanje. Zasadili bomo 2 ha novih drevesnic. V zvezi s tem bomo izvedli vso propagando za varstvo gozdov in opozorili na pažnjo proti gozdnim požarom.

5. Skupno z okrajnim kmečkim svetom in okrajno setveno, kakor tudi krajevnimi setvenimi komisijami, bo Fronta stremela za čim popolnejšo izvedbo setvene plana, predvsem pa izvedbo setve ojaric in drugih industrijskih kultur.

Z vodstvom Drž. banke za kreditiranje kmetijskih združenj bo komisija pokrenila vse potrebno, da se bo do konca leta ustanovilo v združenjih 20 do 30 kreditnih odsekov. Fronta bo razvila antičistično štednje in vlaganja denarja, poleg tega štednje na vseh področjih in agitirala čuvanje ljudske imovine.

7. Skupno z gospodarskimi aktivni z osnovnimi organizacijami in mladinskimi aktivni bo Fronta vodila akcijo za zbiranje odpadkov.

Dvignili bomo članstvo socialnega fonda za 20% in skrbeli za redno odvajanje fondov.

Organiziranje ljudske inšpekcije bomo po navodilih IOOF Slovenije izvedli do 1. avgusta 1949.

Združni domovi

1. Uprava za gradnjo združnih domov bo skupno z OZKZ skrbel, da bo gradnja združnih domov potekala načrtno in se bo po planu izvedla.

2. Dajala bo iniciativo in politično pripravljalno teren za gradnjo tudi v tistih vaseh, kjer do sedaj niso pristopili h gradnji. Do konca leta bo v našem okraju dograjenih 32 združnih domov, do 1. maja pa bodo dograjeni 3 domovi.

Fronta bo skrbel, da se bodo po graditvi kulturnih domov izvedle razne aktivnosti in kulturni nastopi. Združnike bodo obiskale sindikalne kulturne skupine in tako s svojimi nastopi ustvarjale čvrsto povezavo delavskega in kmečkega prebivalstva.

Komisija za evidenco bo skrbel, da pravilno izvajanje letnega plana in pri tem pazila na pravičen razrez letnega plana na mesece, tako okrajnega, kakor tudi planov osnovnih organizacij. Vodila bo točno evidenco in statistiko preko svojih poročevalcev in vseh akcijah.

Sindikati za zboljšanje preskrbe

Po izvedenih občnih zbiorih posameznih sindikalnih podružnic so se na Okrajnem svetu sestali referenti za preskrbo vseh sindikatov, da se seznanijo z dolžnostmi, ki so jih dobili s svojo izvolitvijo.

Na sestanku so se pomenili o raznih problemih preskrbe in prinesli nekaj dobrih zaključkov v zvezi s preskrbo naših delovnih ljudi.

Še posebej so obravnavali vprašanje preskrbe mestnega trga z zelenjavo, ki v preteklem letu nikakor ni bila zadovoljiva. Da se to čimprej odpravi, bodo letos sindikati veliko več pomagali pri delu na mestni ekonomiji, da bo ista na ta način lahko v toliko večji meri dostila potrebam preskrbe z zelenjavo.

Plan dela za leto 1949

OF je pod vodstvom KP v Narodno osvobodilni borbi, kakor tudi v času obnove, takoj po končani vojni in pri izvažanju našega petletnega plana; pri gradnji socializma dosegla ogromne uspehe, bodisi na gospodarskem, kulturnem, organizacijskem ali političnem področju. Tako je tudi ljudstvo našega okraja, kljub temu, da zaradi danih razmer ni sodelovalo v NOB, po osvoboditvi navdušeno pristopilo v OF in s tem k organizaciji in izgradnji ljudske oblasti. Nedvomno je zasluga OF, da je obnova obmurskih vasi, ki so bile v vojni hud poškodovane, v glavnem končana; da so popravljeni vsi mostovi na naših cestah, ki jih je okupator ob svojem umiku porušil, da se po mnogih vaseh gradijo združni domovi, da se ustanavljajo združne ekonomije, kmetijske obdelovalne zadruge in razna gospodarska podjetja. Vendar kakor Okrajni odbor OF, tako tudi osnovne frontne organizacije, so v gotovih primerih pozabile na dejstvo, da se naši ljudje niso prekalili v NOB in da so vsled tega politično precej mlajni in omahljivi. Prav vsled tega, ker so odbori OF polagali premalo pažnje politični vzgoji množic, ker je bilo delo organizacij kampanjsko, brez jasne meje in perspektive, je navdušenja ljudi, ki so ga kazali takoj po osvoboditvi, v vožiki meri splahnelo, tako da danes ugotavljamo niz pomanjkljivosti, tako na organizacijskem, političnem in kulturnem področju dela Fronte v našem okraju.

1. OF še do danes ni znala prilegniti v svoje vrste vseh tistih delovnih ljudi, ki sicer s svojim delom izpolnjujejo njen program. To dokazuje dejstvo, da je od celotnega števila volilnih upravičencev, le 32% članov OF. Fronta niti ni izvedla diferenciacije na vasi.

2. OF je vse premalo posegala v gospodarsko dejavnost okraja. Ponajveč je to delo prepuščala KLO, združenjam, kjer pa so še marsikje zavzemali položaje razni protiljudski elementi.

3. OF je nudila premalo pomoči združnim organizacijam, premalo je pomagala pri gradnji združnih domov, posvečala premalo pažnje ustanavljanju združnih ekonomij in obdelovalnih združenj; popolnoma je pustila ob strani mobilizacijo delovne sile na vasi.

4. Najmanj pa je OF posvečala pažnje ideološkemu dvigu ljudskih množic in

njihovemu udeleževanju na kulturnem področju.

Na podlagi teh ugotovitev in na podlagi sklepa Zveznega odbora LFJ, predvsem pa na podlagi sklepov II. plenarnega zasedanja CK KPJ je sprejela Okrajna konferenca delegatov OF Murska Sobota plan dela za leto 1949.

Organizacijska utrditev Fronte

1. Okrajni plenum OF, ki bo sklican vsaka dva meseca, se bo seznanil s poročili izvršnega odbora in bo na podlagi podrobne proučitve vseh gospodarskih in političnih problemov prinašal sklepe za nadaljnje delo.

2. Izvršni odbor se bo sestajal 14 dnevno. Seznanjal se bo s poročili sekretariata in realiziral sklepe plenuma.

Posamezni člani IO, ki bodo odgovorni za to, da prenesejo sklepe plenuma in izvršnega odbora na osnovne organizacije, bodo imeli 14 dnevne sektorske konference s terenskimi sektorji, kakor tudi s predsedniki osnovnih organizacij in tam prediskutirali nastale probleme, ter o vsem poročali izvršnemu odboru oziroma sekretariatu. Na ta način se bo ustvarila tesna povezava med IO in osnovnimi organizacijami. Okraj bo razdeljen na 14 sektorjev.

3. Sekretariat se bo sestajal tedensko. Na sejah bo proučil poročila članov IO, poročila predsednikov (vodil), posameznih komisij in uprav in preko istih sprovaljal v življenje vse sklepe, ter dani situaciji prilagođil vsa naročila in sklepe višjih forumov.

4. IO, odnosno sekretariat je dolžen skrbeti za to, da se bodo sestanki osnovnih frontnih odborov vršili redno tedensko. V ta namen bodo člani plenuma, sekretariata in IO mesečno enkrat prisostvovali sejam vsakega krajevnega in vsakega odbora OF; proučili probleme in na ta način nudili neposredno pomoč osnovnim organizacijam.

5. Sekretariat bo po potrebi skliceval tri mesečno tudi sekretarje in predsednike osnovnih organizacij na Okrajno konferenco (tečaj, seminarja).

6. Pri okrajnem odboru se bodo do 15. aprila postavile sledeče komisije: Komisija za agitacijo in tisk, komisija za ideološko vzgojo, komisija za

važnejših nalog v petletnem planu. To vprašanje moramo rešiti, ker bi mogli drugače v dveh, treh letih niti v zelo težak položaj glede prehrane mestnega in industrijskega prebivalstva. To bi moglo resno zavreti dviganje življenjskega standarda naših delovnih ljudi. Pri reševanju tega važnega vprašanja mora naša Ljudska fronta vložiti vse svoje razpoložljive moči. Še letos se bodo začela velikanška dela za izsuševanje in druga, pri katerih bodo sodelovali desetisoči naših delovnih državljani.

Prav tako kot povečanje setvene površine je važno tudi povečanje fonda živine. Danes nam zelo primanjkuje vseh vrst mesa, zlasti pa klavne živine. Država je izdala obsežne ukrepe za vzrejo živine in perutnine vseh vrst na državnih kmetijskih posestvih. Vendar je to še premalo, da bi se nadomestili primanjkljaj v teh kmečkih pridelkih. Odtod izvirajo naši pogosti odkupni ukrepi, ki seveda niso simpatični, katerih pa letos še ne moremo odpraviti. V tej zvezi bi rad tukaj naglasil velikanski pomen naših združenj tako glede povečanja setvene površine kakor tudi glede pomnožitve razne živine, perutnine, prašičev itd. Naše kmetijske obdelovalne zadruge morajo postati prave tovarne za proizvodnjo vseh vrst kmečkih pridelkov. Zato imajo člani Ljudske fronte pri tem veliko nalogo in odgovornost. Z vsemi silami se morajo truditi, da rešijo te naloge. To bo silno dvignilo življenjski standard naših delovnih ljudi na sploh, še bolj pa bo dvignilo naše kmečko socialistično gospodarstvo in obogatilo same zadruge.

Na koncu svojega govora je tov. Tito nakazal glavne naloge Ljudske fronte: 1. ohraniti politično enotnost vključno raznim težkočam in oviram, 2. ohraniti bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije, 3. utrditi Fronto, 4. pomoč članov LFJ ljudski oblasti, 5. borba za mir, 6. budnost proti poizkusom, da bi razni škodljivci zavirali izvrševanja petletnega plana, 7. skrb za obrambo socialistične domovine.

Ko je tov. Tito zaključil svoj govor, so vsi delegati vstali in dolgo skandirali Partiji, CK in tov. Titu.

2000 frontovcev je delalo v čast III. kongresu

III. kongres Ljudske fronte Jugoslavije. Mogočne manifestacije frontovcev po vsej državi. Manifestacije, iz katerih ne veje le beseda, temveč delo, delo tisočev, stotisočev, še več, milijonov delovnih rok, ki neutrudno, nenehno grade, ustvarjajo in v tem svojem ustvarjanju zmaga. V tem delu utripajo milijoni src, drhte nešteti milijoni misli, združenih v eno samo veliko misel: ustvariti čimprej socialistično domovino.

Fronta združuje množice, ki gradi socializem; a vodi jih Partija. Neizrekljivo veličino in splošnost čuti sleherni naš človek. Ko izreče besedo Partija, čuti, da veje iz nje veliko delo milijonov ustvarjalnih rok, ki so pripravljene storiti vse, samo da zadostijo nalogi, ki jo postavi Partija. V izvrševanju teh nalog korakajo milijoni delovnih množic strnjeno, enotno, nesebično žrtvujo svoje sile; vse za dosego skupnega, velikega cilja: dobrobit domovine.

Ljudstvo, ki dela tako, kot deajo naši narodi, ljudstvo, ki ga vodi taka izkušena sila, kot je naša Partija, ljudstvo, ki je povezano pod vodstvom Partije v tako strnjeno enoto, kot je naša Ljudska fronta, to ljudstvo ne more zgrešiti svoje poti, to ljudstvo bo premagalo in zmagovalo v vseh težavah in doseglo svoj cilj.

Soboto popoldne. Po mestnih ulicah je živahno, kot že dolgo ne. Iz zvočnikov zven, udarna pesem: »Hej brigade hitite...«

Brigade hitijo. Frontovci se zbirajo. Zbirajo se k mogočni manifestaciji, kakršne Murska Sobota še ni videla. To bo manifestacija tisočev delovnih rok.

ki bodo s krampl, lopatami manifestirale svojo predanost Partiji, svoje zaupanje našemu vodstvu in svojo enotnost, strnjeno v Ljudski fronti.

Druge za drugo prihajajo brigade. Delovnišče odstran Murske Sobotne je skoraj pretesno. Niso računali na tako številno udeležbo. Samokolnice je že pred eno uro zmanjkalo. Zjaj so pošle tudi lopate. A še vedno prihajajo novi in novi.

»Hej tovariši, zdaj na delo vsi...« Zvok harmonike veselo vriska preko zelenih prekmurskih polj, dviga se v višino, odkoder sije toplo sonce na valove, pisano množico na travniku zraven razritega potoka.

Tudi množica vriska. Vriska krampl, lopate; pojo samokolnice. To je pesem dela, še več; pesem voje, neuklonljive volje: zmagati!

Prihajajo nove brigade. Kot živa povodenj se vsuje množica preko izkopanih jarkov in kupov rjave zemlje. Zastave plapolajo v vetru. Ne ena in ne deset. Sto jih je in še več. Nekdo je zasidil rdečo zastavo na najvišji kup zemlje. Visoko vihra nad vsemi ostalimi. Srp in kladivo se blestita na njej. A spodaj pod zastavo tekmuje »trojka«.

»Kdo bo izvozil največ...!« je prvi vzkliknil Ludvik.

Završalo je, kot če bi vliil vodo na razbeljeno železo. Peter in Gzela sta se odzvala pozivu. Pa tudi ostali. »Trojka« hoče tekmuje, zato je treba hitreje kopati.

»Trojka« vzd. Marica šteje: »Sto, devetdeset! Peter, pohiti! Gizeja in Ludvik imata vsak po devet več kot ti.«

Petra je vžgalo. S pojačano silo rije naprej svojo samokolnico. Takih trojk je več. Ne deset. Sto! Vse tekmujejo.

Lopate zvone, krampl udarjajo.

»Za Partijo!« je zamahnil drobn mladenec Stefan.

»Za ljudstvo!« mu odgovarja z udarcem stari, 60letni frontovec iz IV. rajona.

»Za domovino!« poje kramp pod rokami Janka.

»Za lepše življenje! Za naša otroka! Za boljšo bodočnost!«

»Za Tital! Za odgovor vsem, ki ne verjamejo naši resnici...!«

Tako zvone udarci, tako pojo lopate, tako režejo sledi samokolnice po krhki zemlji.

A nad vsem je žarka svetloba, lepša in svetlejša kot drugokrat; življenja seva iz nje.

Se dolgo, dolgo, do večera lije ta pesem dea po jarkih in se izgublja nekje nad zelenimi ozminami, od koder se zopet vrača in prinaša pozdrava milijonov frontovcev, ki tega dne prav tako vihte krampe in lopate in pozdravljajo III. kongres.

Dvatisoč frontovcev mesta Murske Sobotne je tega dne pričelo s delom na velikih melioracijskih delih v Prekmurju, ki bodo prinesla v naše kraje novo, lepšo življenje, bogatejšo in srečnejšo. Dvatisoč misli se je stnilo v eno veliko misel: pozdraviti III. kongres LFF, pozdraviti ga z novo zmago. Lepšega pozdrava kongresu ne bi moglo biti.

nim kulturnim tekmovanjem. Sindikat mora biti v tem najmočnejša oporo upravi podjetja. Zato je pa potreben tudi čvrst in dober sindikalni odbor, ki bo vedel pravilno voditi delo.

Ob zaključku so prisotni delegati izvolili tudi nov odbor Okrajne zveze trgovskih sindikatov in delegate v plenarnem okrajnega sveta. Sprejeti so bili tudi številni sklepi, katerih namen je izboljšanje dela. Tako so bili sprejeti sklepi: dvig kulturno-prosvetnega dela, izboljšanje organizacijskega dela posameznih sindikatov, pomoč kmečkemu prebivalstvu v tolmačenju dela in koristi obdelovalnih zadrug, energično pobijanje raznih lažnivih parol, s katerimi hočejo ostanki reakcije zasejati nezaupljivost in zmedo med ljudmi.

Sprejeto so bile tudi resolucije CK KPS in Centralni upravi Zveze trgovskih sindikatov Jugoslavije.

B. V.

Pred II. kongresom ZSS

Blizajoči se II. kongres Zveze sindikatov Slovenije daje nove pobude za tekmovanje v naših sindikatih. Številne sindikalne podružnice sprejemajo nove obveze, s katerimi se pripravljajo na kongres.

Pred dnevi so zastopniki vseh sindikatov na področju Okrajnega sveta Murske Sobotne izvolili delegate za II. kongres ZSS. Izvoljenih je bilo devet delegatov, ki bodo zastopali člane sindikatov soboškega okraja na II. kongresu.

Ob zaključku so delegati sprejeli obvezo, da bodo vsi sindikati v čast kongresu tekmovali. I. maja bodo priredili v Murski Soboti veliko razstavo lokalne industrije in obrti. V čast II. kongresu bodo sindikati opravili 5000 delovnih ur.

Napravimo načrt za letošnje oddihe delovnih ljudi

Izkoriščanje letnega dopusta, do katerega ima vsak naš nameščenec in delavec po zakonu pravico, je postalo pravi problem. Seveda mislimo pri tem na pravilno izkoriščanje dopusta; to je od njih v prirodi, v planinah in ob morju. Pravzaprav pa je ta problem razveljavil pojav, saj nam pokaže nekaj zelo važnega, to je dejstvo, da je postala kapaciteta naših hotelov in drugih turističnih objektov premajhna za tako veliko množico ljudi, ki imajo vsi možnost in sredstva, da se jih poslužujejo. Zmogljivost naših hotelov je prav malo ali nič manjša od predvojne, a reflektantov je toliko več, kolikor je ljudi, ki so se otreli bede in skrbi za vsakdanji kruh.

Pa še na nekaj ne smemo pozabiti; čisto nemogoče bo, da bi mogli svoje dopuste vsi delavci in nameščenci izrabiti v času dveh mesecev. To bi bilo nemogoče tudi z stališča proizvodnje, ki je planska in bi v tem primeru brez dvoma bila manjša v teh mesecih. Zato je večina podjetij in ustanov dopuste svojih delavcev in nameščenec porazdelila preko vsega leta. Jasno je torej, da je treba k rešitvi tega vprašanja pristopiti z vso resnostjo. Potrebno je pokreniti korake, da bi vsem bil ob pravem času omogočen oddih, ne da bi pri tem nastala kakšna koli škoda.

Komite za turizem in gostinstvo pri vladi FLRJ je ob vsej podpori Centralnega odbora sindikatov načel to vprašanje. Ugotovljeno je bilo, da je potrebno izdelati načrt, ki bi predvidel vse navedene elemente in postavil naš turizem

na prvo mesto. Načrt bi naj izvedel Putnik, ki je po naravi svojega dela za to poklican.

Podružnice Putnika so sprejele smernice o gornjih vprašanjih, ki so sledeče: v letošnji sezoni je treba pristopiti k planskemu pošiljanju naših delovnih ljudi na oddih v turistične kraje. Vso organizacijo tega posla prevzame preko svojih filijal in poslovalnic. Putnik bo z vsemi državnimi hotelskimi podjetji sklenil pogodbe, s katerimi bo rezerviral 80-90% mest za člane sindikata. Ta mesta bodo rezervirana v približno 100 turističnih krajih v vsej državi. Vsak član sindikata, ki bo želel iti na oddih v času svojega rednega letnega dopusta, se bo prijavil pri najbližji Putnikovi poslovalnici. Tu bo dobil na vpogled razpored mest in si izbral datum, ki se sklada z njegovim dopustom. Sodelovanje Putnika in sindikalnih organizacij bo moralo biti tudi najtesnejše, saj bo delo mnogo lažje, če bodo mesta naročile skupno sindikalne podružnice, seveda po željah vsakega posameznika oz. člana. Vsak član bo plačal pri Putniku ali pri svoji podružnici odgovarjajočo vsoto in prejel hotelsko nakazilo (voucher), s katerim ima zagotovljeno sobo v določenem hotelu. Na tem nakazilu bo označena tudi številka sobe, tako da pri prihodu v hotel ne bo imel več nikakih neprijetnosti ali čakanja. Hotel-skih bonov bo izdanih prav toliko, kolikor bo na razpolago mest za oni termin; na ta način je gotovo, da bo gost svoje mesto tudi dobil.

pom podali doživljanje. Vendar z redno, sistematično vadbo je šlo tudi to. Težave so bile predvsem z igralci, ki so prvič nastopili. V prejšnjih kulturnih zapiskih je padla beseda kritike na socialna vilo Zle — Konta-Monta. Vsekar igralci niso uspeli prikazati zlobo, žalost, starost ali veselje tako prepričljivo, kot bi bilo to želeli. Vendar o neuspehu tu ne more biti govora. Mnogo je pripomoglo uspešnemu napredovanju tudi tovarištev nastopajočih, saj je bil to res pravi delovni kolektiv — prava družina.

Napačno bi bilo misliti, da je vse to delo začelo in končalo je število mladincev nastopajočih na odru. Pri tem delu je bilo zaposlenih veliko mladincev, ki jih je prav tako potrebno omeniti, kajti brez njihove pomoči nastop ne bi bil tako uspešen. Mnogo je doprinesel k uspehu tudi ravnatelj gimnazije tov. Korkelj, ki je v glavnem skrbel za vse, še posebej pa je vodil skrb za potrebne rekvizite, prisostvoval vjam in dajal navodila za sestavo scen, osvetljuje itd. Sama izdelava petih scen je bila zelo težavna, že vsled tega, ker ni bilo dobiti na razpolago potrebnega papirja in barv, pa tudi časa je primanjkovalo. Osvetljavo je prevzel tov. Zlokarnek. Poudariti je treba, da je to delo precej težavno, da smo v tem poslu bili novinci; uspeh je bil pa kljub temu zadovoljiv.

Delovni kmetje murskosoboškega okraja priznavajo pravilnost novih davčnih lestvic

Po vseh krajevnih odborih se še od zadnjih dni marca naprej vršijo množični sestanki v zvezi z odmero davka kmečkim gospodarstvom. Dvojna lestvica in pribitek na tujo delovno silo je nova metoda, ki daje vzpodbudo poštenemu kmetu, ki dela z lastno delovno silo in svoje višje odda državi po vzanih cenah. Mali in srednji kmetje in tudi nekateri večji ne ugovarjajo predlogom za odmero dohodnine, ki so jih sestavile krajevne davčne komisije s pomočjo okrajne davčne komisije. Pravilna razlaga o novem načinu odmerjanja davka za leto 1948 se je hitro raznesla med ljudstvo, kar je spravilo tamenjanje za razprave o predlogih davčnih komisij na dostojno višino.

Sestanki so povzročili uspešni. Delovni kmetje so z veseljem sprejeli novo davčno uredbo s prepričanjem, da ljudska oblast štiti malega in srednjega kmeta. Davčnim spekulantom, ki so pričakovali leta 1947, da jim bo davek znižan, pa se je zgodilo prav nasprotno; plačati bodo morali svoje davčne obveznosti. Po masovnih sestankih, ki so se izvajali v zadnjih dneh, so zopet nekateri davčni spekulanti pomislili, da se bodo s tem, da svoje zemljišče prepušajo ekonomijam, razbremenili davka. Je pa narobe, če je nekdo izkoristil neko posestvo, bo moral plačevati tudi svoje obveznosti in mu ne bo pomagalo to, če odda svoje zemljišče ekonomiji. S tem se hoče samo iznebiti davka in obvezne oddaje. Na primer: Tital in Sočičeva sta hotela dan po tem, ko sta slišala, kakšna je njihova davčna odmera oz. osnova, prepušiti svoje zemljišče ekonomiji.

Taki primeri so se dogajali tudi v drugih krajih. Masovni sestanki v Satahovcih je potekal zelo živahno, čeprav so se mali kmetje boleče oglašali, ker so še vedno pod vplivom velikih kmetov. Prosta prodaja je prišla do izraza tako-le: Serec Franc je imel proste prodaje za 85.000 din. Se nekaj takih kmetov je v Satahovcih, ki so imeli veliko proste prodaje. V Strukovcih so na masovnem sestanku veliki kmetje hoteli razbiti sestanke na ta način, da so uhajali iz dvorane, kjer so končno ostali le mali kmetje. Vendar jim namera ni uspela. V Moravcih pa so kmetje na sestanku ponujali zemljo, češ pridite jutri, pa bomo vpisali v ekonomijo, ne da bi se zavedali, da je v Moravcih nad 50% velikih kmetov in je težko zvaliti dohodnino na male kmete. V Otovcih je gospodar, ki ima 9 ha zemlje in redi samo kravo in prašiča. Drugi gospodar z isto površino redi 3 goveda in 5 prašičev. Ta dva se ne moreta razlikovati, četudi nimata enakega števila živine. V Vidoncih se je predsednik KLO pritožil, da ima preveč davka, čeprav mu je davčna osnova prenizka in se mu mora še zvišati. V Tešanovcih, ki je zelo bogata vas, pa je davčna osnova precej pravilno zajeta, čeprav so nastala nesorazmerja, katerih si niso upali iznesti na sestankih.

Nasprotno pa je bil sestanek v Krogu

zelo zadovoljiv. Nad 90% kmetov je s veseljem sprejelo novo davčno uredbo. Hvala si zaslužijo davčna komisija, ki je tokrat pravilno in natančno izračunala svojo dolžnost, ki jo je leta 1947 dobila s tem, da ni hotela sprejeti razreza dohodnine. Prav vsled tega so se vršile ponekod rubežne. Sedaj je popolnoma drugače in lahko rečemo, da je Krog med prvimi KLO-i, ki so pravilno izdelali svoje predloge. V Fokovcih sta le dva kmeta kritizirala odmero in to Torok Ludvik in Novak Janz, ki sta izjavila, da ne bosta več obdelovala zemlje. Mali kmetje so se jima smejala. V Ivanjcih je kmet Carl Jožef izjavil, da ne more živeti pri tej davčni odmeri, čeprav je največji kmet v vasi. Na zahtevu v odboru OF ni pustil svoje samske kinje. V Selu je kmet Zarnik, ki ima 19 ha zemljišča, godrnjal, da mu je davčna osnova prevelika. Mali kmetje pa so mu rekli: »Zakaj je ne obdelava tako, kot bi treba...«

Veškega kmeta Gigičarja pa so na masovnem sestanku v Godevorcih razkrinkali in mu dohodnino sorazmerno zvišali, čeprav ta kmet ni dosegel toliko dohodkov. Sestanke se je posebno lepo razvijalo.

Nasprotno pa je bilo v Cankovi. Kmet Ficka, kljub temu, da je prejel za 68.000 din prostih viškov, niso razkrinkali. Slično je bilo v Bakovcih, kjer je bila udeležba 100%. Tukaj so veliki kmetje kritizirali višino davčne osnove, mali kmetje pa so molčali kljub temu, da so vedeli, kakšen je odnos velikim kmetov do odkupa in davka.

Predsednik KLO Peskovci je mel na 16 ha površine 60.000 din davčne osnove. Na sektorski konferenci v Salovcih so člani davčnih komisij iz ostalih vasi razkrinkali predsednika KLO zaradi preizkuse davčne osnove. To osnovo so toliko zvišali, da je bil obdavčen sorazmerno z ostalimi gospodarji. Davčna komisija v Hodošu pa ni vnesla v razpored II. odd. kupno površine zemlje, ampak samo tisto, ki jo je kmet imel posejano. Izostali so travniki in ostale površine. Tako ni bila vas Hodoš skladna s Salovci in Krplivnikom. Na zahteva sosednjih vasi se je napaka popravila.

Dolenci s tajnikom KLO na čelu in precej dobro davčno komisijo so svoje naloge pravilno izvedli, le predsednik KLO je hotel nekoliko ščititi velike kmete.

Vsi KLO oz. davčne komisije v Prosenjakovskem sektorju so izpolnile svoje naloge pravilno, posebno pa KLO Prosenjakovci in Fokovci. V Goropetrovskem sektorju so vse davčne komisije pravilno razumele naloge davčne komisije na vasi, le v Gor. Petrovcih niso vnesli v razpored župnikove in cerkvene zemlje.

V splošnem sestanki dobro potekajo. V mnogih primerih so mali kmetje na njih razkrinkali spekulantske težnje posameznikov iz vrst vaških veljakov. Na finančno poverljivost okraja prihajajo stalno poročila, v katerih delovni kmetje z odobravanjem sprejemajo uredba odmeri dohodnine.

J. V.

Po naši domovini

Borovo: Krajevni odbor Ljudske fronte v Borovu je formiral 15 brigad, ki

Za člane sindikata iz Slovenije bodo na razpolago sledeča mesta: v Sloveniji 393 ležišč, v Istri in Hrvi. Primorju 578 ležišč, v Dalmaciji 175 ležišč, v Dubrovniškem Primorju 50 in v Crnogorskem Primorju 70 ležišč. Na vseh teh mestih bo moglo v letošnjem poletju izkoristiti zaslužni dopust približno 25.000 članov sindikata in njihovih sorcev iz Slovenije.

Kot že rečeno, bo pri izvedbi tega načrta imel levji delež sindikat, to je sindikalne podružnice, ki jim je itak že dana naloga, da skupaj s podjetjem regulirajo dopuste in skrbje za pravilno izrabo oddiha delovnega človeka. Uprave podružnic se bodo morale tega dela lotiti z vso pozornostjo, saj bo od njihove poštrevnosti in vestnosti mnogo zaviselo, ali bodo njihovi člani pravilno ali sploh mogli izkoristiti dopust v turističnih krajih, kjer se bodo naužili svežega zraka in nabrali novih sil za delo.

Ijiv. Plese je precej dobro pripravil tov. Valpotic.

Kot pri premieri Jurčičevega Tugomerja je bilo tudi tokrat potrebno nabaviti primerne kostume. Posodilo jih je Narodno gledališče v Ljubljani.

Posebno veselje in poštrevnost pri vajah so pokazali pionirji. Omeniti je treba to, da so tokrat prvič nastopili pionirji v večjem številu in nekateri od teh v pomembnih vlogah in to dokaj dobro; celo preko pričakovanja. Pionirja v vlogi brata in sestre sta dala najboljši predvajanje. S tem je nekako tudi

V Mačkovcih so ustanovili kulturno-izobraževalno društvo

Pred dnevi so v Mačkovcih ustanovili izobraževalno umetniško društvo. Že na ustanovnem zboru društva so izdelali načrt dela v tekočem letu. Zavedajo se tega, da kulturno-prosvetno delo teži tudi na materialnih pogojih, je društvo v svoj plan vneslo tudi pomoč odboru za gradnjo zadrugnega doma v Mačkovcih. To je vsekakor pravilno, kajti združništvo mora biti v naših vaseh s kulturno-prosvetnim delom najožje povezano.

V okviru novoustanovljenega društva

bodo delovale naslednje sekcije: likovna, družina, tamburaški in pevski zbori. V bodoče ne bodo nastopili v prireditveni in osmošolci, kot je bilo to v prejšnjem letu. Na ta način bodo lahko prikazali izrazni talenti, ki jih je med mladinsko mladino nedvomno več kot v prejšnjem letu. V Mačkovcih so ustanovili društvo, ki bo v prihodnosti kazalo večjo kvaliteto, kot jo lahko kažejo ob prvem nastopu.

Mladinci soboške gimnazije so s tem nastopom in to prav v času pred II. kongresom LMS dali nov uspeh in s tem dali dokaz pravilne usmerjenosti v delu.

Kulturni zapiski

Kulturno umetniško delo na soboški gimnaziji

Uspešno delo na polju kulturno umetniškega udejstvovanja med dijaki soboške gimnazije se je pričelo že takoj po osvoboditvi. Iniciativo je dalo delo podružnic, predvsem mladih literatov, ki so preko raznih krožkov pristopili k organizaciji igralskih skupin, ki so nastopale običajno ob koncu šolskega leta. Tako je mladina soboške gimnazije doslej nastopila z Jurčičevim Tugomerjem, Cankarjevimi Kraljem na Betajnovi, Kreftovimi Celjskimi grofi in letos z Goli-jevo pravljico igrig Triglavske bajke.

Poudariti je treba pri tem to, da vseh teh iger niso nastudirali isti igralci. V glavnem so povsod nastopali osmošolci, ki so ob koncu šolskega leta odšli iz šole. Vendar pa je bil uspeh vedno zadovoljiv. Mladinski aktiv gimnazije je imel pri tem precej posla. Vedno je bila potrebna dolgotrajna in sistematična vadba, poleg tega pa še izdelava kulisa, v kolikor ni bilo primernih karak-terjev, ki bi odgovarjali vlogi tudi po fizionomiji. Režiser je imel veliko posla, preden je navadil igralce, da so z nasto-

vedno boljši. To trditev potrjuje še posebej uprizoritev Triglavske bajke. Le tu se je režija dvignila nad povprečnost in je dala soboškemu odru pestrost, ki je doslej ni bilo opaziti ob nobeni gledališki predstavi. K temu je mnogo pripomogla tudi primerna in učinkovita osvetljava, ki je na soboškem odru nismo bili vajeni videti.

Pri dramskih uprizoritvah povzroča težave predvsem oder, ki ne odgovarja vsem pogojem, ki jih zahtevajo poedini nastopi. Zato je bilo vedno potrebno poleg aktualne snovi, primerne današnje-mu času in potrebam, najti še tako igrsko, ki ne bi imela za naš oder prevelikih scenskih težav.

Oglejmo si samo Triglavske bajke.

Izbira snovi še ni bila dovolj. Nastopilo je težje vprašanje: izbira igralcev. Potrebno je bilo najti primernih karakterjev, ki bi odgovarjali vlogi tudi po fizionomiji. Režiser je imel veliko posla, preden je navadil igralce, da so z nasto-

Vsako ped zemlje je treba zasejati

Misli naših delovnih kmetov so v teh dneh uprte v polja in njive. V deželo je prišla topla pomlad in z njo številne naloge, katere ima za izvesti naše kmetištvo v gospodarskem letu 1949.

Spomladanska setev stoji pred nami. V drugih ljudskih republikah je spomladanska setvena kampanja že v polnem teku. Traktorji in plugi obračajo vlažne sloje zemlje, ki čaka seve. Spomladanska setev pričinja že tudi v naših krajih. Od pravilne in pravočasne setve zavisi tudi pridelek, zato mora biti tudi setev planska, da bo v jeseni dovolj pridelkov na tigu. Pri neplanski setvi se kaj rado zgodi, da najbolj potrebnih pridelkov v jeseni ni mogoče dobiti. Da bi se tej nevarnosti izognili, je poverjenost za kmetištvo pri OLO Murska Sobota prišlo kmetovalcem na pomoč s tem, da je organiziralo okrajno setveno komisijo iz vrst zastopnikov vseh množičnih organizacij in naprednih kmetovalcev. Naloga te komisije je, da bo vestno spremljala vso rastlinsko proizvodnjo od setve do žetve. V ta namen je poverljivo za kmetištvo izdelalo operativni

vsi kmetovalci. Kmetijska obdelovalna zadruga v vasi Grkinja, ki je najstarejša zadruga v okraju, šteje 220 kmečkih gospodarstev.

Niš: V vasi Liše v nižkem okraju je osnovana prva kmetijska zadruga v tej vasi. V zadrugo se je vključilo 37 gospodarstev. Dan po ustanovitvi skupščine so zadržniki sprejeli svoj proizvodni plan, po katerem so že 29. marca pričeli s spomladanskimi setvenimi deli. Gostivar: V čast III. kongresu Ljudske fronte Jugoslavije so frontovci gostovskega okraja pričeli s pogodovanjem. Samo v enem dnevu so posadili preko 33.500 sadik, kar znaša okrog 20% spomladanskega plana za pogodovanje.

Kraljevo: V užickem okraju sta osnovani še dve novi kmetijsko-obdelovalni zadrugi in sicer v vasi Vrzline in Dragiči. Pripravljalni odbori delajo že v večjih vaseh.

Belovar: V okrajih Belovar, Koprivnica in Cazza ustanavljajo kmetije nove kmetijske obdelovalne zadruge. V Delokovcu, Legradu in Hlabinah v okraju Koprivnica se je število novih članov kmetijskih obdelovalnih zadrug znatno zvišalo in to vsled uspehov, ki so jih pokazale starejše kmetijske obdelovalne zadruge. V kmetijske obdelovalne zadruge bodo kmalu tudi prerasle zadržne ekonomije v Breglih, Harešinu, Peterancu in Veliki Mučni v koprivniškem okraju.

Valjevo: V poslednjem mesecu je v valjevskem okraju osnovanih pet novih kmetijskih obdelovalnih zadrug. Nova zadruga v Zarubini je planirala povečanje zadržnega sadovnjaka. Zadruga v Dupijaju bo v letošnjem letu nabavila še 15 krav, bika, 16 plemenskih sv.nj, 100 ovc in drugo živino. Zadruga v Dolnji Grabovici, ki leži v neposredni bližini Valjeva, je letošnje leto posejala 15 ha zemlje s povrtnino, kar bo znatno vplivalo na izboljšanje preskrbe prebivalstva v mestu. V vseh zadržah se uvaja brigadni sistem dela. Nove zadruge imajo najboljše pogoje za povečanje živinoreje in so v letošnjih planih predvidele zgraditev novih hlevov, svinjakov, ovčarnikov in kokošnikov.

Jesenice: V jeseniškem okraju je do zdaj formiranih 27 prostovoljnih frontnih brigad, ki štejejo preko 2200 članov. Letošnje leto bodo frontovci jeseniškega okraja dali preko 64.000 prostovoljnih ur, največ pri gradnji stanovalniških zgradb.

Postojna: V Dolnji vasi pri Senožečah je ustanovljena druga kmetijska zadruga v tem okraju. Na ustanovni skupščini so zadržniki sprejeli svoj prvi finančno-proizvodni plan. Zadržniki bodo v letošnjem letu zgradili svoj zadržni dom, izvršili bodo priprave za zidanje ekonomskega dvorišča in uredili bodo kovaško-kolarsko delavnico.

plan spomladanske setve in agrotehničnih ukrepov za posamezne krajevne obore.

Krajevni ljudski odbori so razbili plan spomladanske setve na posamezna gospodarstva. Toda nikakor ne zadostuje samo planirati, plan je treba tudi dosledno izvesti. Morda bi prišlo komu na misel; planirano je, sedaj pa je zadeva že tudi rešena. Zavedati se je treba tega, da je pot od plana do pridelka še dolga in da je treba v to vložiti dokaj truda.

Vsled tega je potrebno na vaških sestankih proučevati vse probleme, ki so v zvezi s spomladansko setvijo. Delovni kmetije ne smejo dopustiti, da bi kak kos obdelovalne zemlje ostal nezasejan. Na sestankih je treba reševati vprašanje vprežne živine in delovne sile, uporabo strojev, razdelitev semen, gnojil itd. Na takih sestankih je treba razkrinkati tudi nasprotnike in saboterje našega setvenega plana in stremeti, da pride na dan odvisni setveni material, ki ga prav gotovo imajo skritega špekulantska posamezniki (na pr. krompir!).

Nujno je, da krajevni ljudski odbori in množične organizacije pokrenejo vse potrebno za izvedbo planskih nalog v našem kmetištvo, predvsem to sedaj, v času spomladanske setve. Če hočemo to doseči, je potrebno sodelovanje in kontrola na vasi in vse nepravilnosti, ki bi se pojavile, takoj odpraviti. Množične organizacije morajo voditi odločno borbo proti vsem tistim, ki bi skušali na bilo kak način iz špekulantskih namenov sabotirati izvedbo setvenega plana; tako na primer da ne bi obdelali zemlje, ali pa da se pri setvi ne bi držali predpisov plana, zasejali krmne rastline in sičeno. Mobilizirati je treba vse poljedelske stroje in jih stoddostno izkoristiti. Teh strojev je v naših krajih precej, zato morajo krajevne setvene komisije o tem razpravljati na vaških sestankih, kakor tudi o vsem, kar je v zvezi s spomladansko setvijo. Lastniku stroja pa je seveda treba priznati primerno odškodnino.

Potrebe naših delovnih ljudi po živilskih artiklih so ogromne. Zato skušamo doseči čim večji in boljši pridelek. Večji pridelek pa je odvisen od maršičesa. Najvažnejše pri vsem pa je: dobro pripravljena, pognojena in zrahljana zemlja, pravočasna setev, kvaliteten seme ter smiselno in načrtno gospodarstvo.

Morda komu ni jasno, čemu sejemo danes več industrijskih rastlin, kot pred vojno. Potrebe po masčobi so velike, večje kot kdaj koli prej. Število delavstva narašča, kupna moč se večja. Kmetištvo, ki je ravno tako odvisno od industrije kot vse ostalo, mora dati na razpolago surovine, katere industrija predela v koristne artikle naše živilske preskrbe.

Glede dobrega semena se ne pojavljajo več take težkoče kot v minulih letih. Vemo pa tudi to, da bomo imeli v vsakim letom več boljšega semena, katerega glavni proizvajalec je naš socialistični sektor kmetištva.

Malo težje je s semenskim krompirjem, posebno kvalitetnim in sortno čistim. Naše domače sorte so se izrodile, zato moramo v bodočih letih proizvesti boljše seme. Probleme pomamljanja semenskega krompirja na danes rešujemo z vršičkanjem istega.

Kot vsa ostala dela je važna za plansko gospodarstvo tudi točna evidenca o polku setve. Evidenca odkriva napake pri setvi in razna sabotozna dejanja. Zato bodo morali krajevni ljudski odbori posvetiti vso skrb evidenčni službi ter v rednih tedenskih poročilih prikazati izpolnjevanje setvenega plana. Prav posebno skrb pa bo treba posvetiti socialističnemu sektorju kmetištva, predvsem novonastanovljenim obdelovalnim zadržam in ekonomijam, da bodo iste ob pomoči vseh masovnih organizacij in ljudske oblasti čimprej začele polno življenje in postale tako vzgled naprednega gospodarjenja.

Kmetovalci, zadržniki! Spomladanska setev je za vse važna. Še je čas, da vse zaostanke in nepravilnosti popravimo in vložimo vse sile za zmago pri izvedbi spomladanske setve.

Pridelujmo več sončnic

Za preskrbo delovnega ljudstva z masčobami so velikega pomena tudi rastlinske masčobe ali olja, ki jih pridobivamo iz semen rastlin oljaric. Med drugimi je pri nas skoraj povsod razširjena dobro uspevačaja olina rastlina sončnica, ki daje okusno olje za vsakršno rabo.

Da bo imelo delovno ljudstvo olja na razpolago za prehrano, je treba kar najbolj razširiti pridelovanje sončnic, ne da bi s tem zmanjšali površino drugih posevkov. Kako se da to izvesti?

Prvič. Vse s koruzo posejane površine lahko obsadimo — obrobimo s sončnicami. Ta način je v nekaterih krajih v navadi, v večini krajev pa ne. Če napravimo obvezo, da bomo ob robu koruze posejali sončnice bo pridelek sončničnega semena precej večji od dosedanjega. Tu mislimo predvsem na naše kmetijske zadruge, da kot gospodarske ustanove vzamejo zadevo v roke in pripravišjo kmetovalce o važnosti sajenja sončnic. Če na zboru zadržnikov pravilno postavimo to vprašanje, smo prepričani, da bodo vsi zadržniki volini sprejeti to obvezo. To lahko naredimo tudi na osnovi medsebojnega tekmovanja, kateri zadržnik bo dosegel največje uspehe. Sodelovati pa bi morale pri tem vse množične organizacije.

Drugič. Naloge kmetijske zadruge imajo večje ali manjše površine zemljišč, ki jih trenutno ne morejo dobro izkoristiti zaradi lege ali nepravilne oblike ali pa je parcela premahna. Take parcele so kakor nalašč za pridelovanje sončnic, pa tudi bučnic. Najdejo pa se v mnogih vaseh tudi zapuščene parcelice, ki bi jih kmetijske zadruge lahko v lastni reži izkoristile za pridelovanje oljaric, posebno še sončnic.

Vprašanje, kdo bo to obdeloval, ni najtežje. Zadržniki, frontovci, posebno pa mladina in AFŽ, lahko to naredi mimogrede. Prav tako bodo zadruge tudi zlahka dobile orača. Za uspehe dela naj zadržniki nagradijo iz izkupička, tako da tudi s te strani ne bodo oškodovani, lahko pa opravijo to delo tudi prostovoljno in se izkupiček porabi za druge zadržniške koristne namene.

Tretjič. Znano je, da ponekod ni bila posejana površina oljne repice po setvenem načrtu. To pomeni torej izpadeč pri olju. To pa lahko popravimo le na ta način, da povečamo gojenje sončnic. Pripravljajmo se torej že sedaj in predstirajmo, kakšne možnosti so v kraju za gojenje sončnic. Na kmetijskih zadržah pa sloni, da izvedejo to delo na splošno korist.

Pravočasno zasejmo naše njive

Radgona napoveduje tekmovanje v dvigu kmetijske proizvodnje

Na konferenci delegatov Osvobodilne fronte radgonskega okraja so napovedali tekmovanje vsem frontnim organizacijam Slovenije v izvedbi spomladanske setve. Tekmovanje vsebuje naslednje točke:

1. Kateri okrajni odbor OF bo z dobrim političnim delom zadel v pomladni setveni kampanji najširše množice delovnih kmetov in dosegel najboljše uspehe pri reševanju naslednjih vprašanj:

a) organizacija dela na zadržnih ekonomijah, organizacija pomoči ožročenim sektorjem, t. j. tam, kjer je najbolj občutna potreba po delovni sili in pomoči; tudi obtelovalnim zadržam in drž. posestvom;

b) mobilizacija razpoložljivih strojev in njihovega polnega izkoriščanja, organizacija razpoložljive vrčne živine;

c) oskrba in zamenjava semen iz lokalnih virov.

2. V katerem okraju bo najbolj in najhitreje izveden plan spomladanske

setve in dosežen največji uspeh pri zvišanju setvenih površin preko predvidenega plana in kolikšna bo pri tem pomoč frontnih organizacij. Kje bodo organizacije OF s svojo pomočjo in sodelovanjem najbolj točno uredile evidenco in poročanje.

3. Kateri okraj bo uspel, da se v času setvene kampanje v čim večji meri pristopi h kolektivnemu načinu obdelave zemlje.

4. V katerem okraju bodo množične organizacije pod okriljem Osvobodilne fronte razvile najširšo kampanjo za sajenje oljnih rastlin in dosegle najvišji odstotek kontrahaže preko predvidenega plana.

5. Kateri okrajni odbor OF bo najuspešneje organiziral in izvedel tekmovanje v svojem okraju med osnovnimi frontnimi organizacijami in o uspešnih tekmovanjih v svojem okraju najbolj redno obveščal tekmovalno komisijo pri Izvršnem odboru Osvobodilne fronte Slovenije.

Pomladna setev v Vojvodini

V večini okrajev Vojvodine je uspešno izvedena pomladna setev. V Bački in severnem Banatu, kjer setev ranje začelja, kot v ostalih krajih Vojvodine, je že preko 3000 ha posejanih z ovsmom, okrog 2000 ha z živinorejskim in pivarskim tečmenom, a 500 ha s sladkorno peso in sončnicami. Razen tega so zasejane še večje površine z zelenjavo. V južnem Banatu in Sremu pa je setev zaradi slabega vremena nekoliko zakasnila. Sedaj se seje še samo zelenjava in ponekod oves.

Setvena dela za zdaj najbolj napredujejo v kmečkih obdelovalnih zadržah. Od vseh zasejanih površin v Vojvodini odobae polovica na posest kmečkih obdelovalnih zadrug. Zadruga Mičurina v Bečelu je prva v okraju začela pomladno setev, a obdelovalna zadruga »Njemoš« je izorala s svojimi traktorji preko 3000 ha zemlje.

Novoosnovanim obdelovalnim zadržam, ki še nimajo dovolj orodja in strojev za obdelovanje zemlje, nudi vestransko pomoč ljudska oblast in frontne organizacije. V novoosnovanem okraju bodo vsi privatni traktorji v tej pomladi

angažirani izključno le za obdelovanje posesti kmečkih obdelovalnih zadrug in ekonomij. Lastniki traktorjev so že dobili obvezo za oranje. Pomoč v pomladni setvi novim obdelovalnim zadržam nudijo že prej organizirane kmečke obdelovalne zadruge, ki imajo več zapreg in traktorjev. Obdelovalna zadruga v Gornji Rogatici, v bačko-topolskem okraju je posodila novi drugi »Dušan Damjanović« svoj traktor in nekoliko vprek. Partijske organizacije v mnogih okrajih so organizirale vzajemno pomoč posrednih obdelovalnih zadrug v orodju in vprekah, da bi se setvena dela na zadržnih posestvih čimprej končala.

Do zdaj je v Vojvodini izoranih preko 36.000 ha zemlje. Samo traktorji državnih gospodarskih strojnih postaj so izorali preko 22.000 ha.

SIRITE TISK OF

Ljudska prosveta

Ustanavljajmo izobraževalna umetniška društva

V našem okraju ima 70 krajev svoje knjižnice, imamo odrske rogaševce (Murska Sobota, Gor. Lendava, Rogoševci, Petrovci, Rakičan, Kuzma, Puconci, Tešanovci, Brezovci itd.), pevске zbornice (Murska Sobota, gimnazija, Gor. Lendava, Beltinci, Rogoševci) Puconci, Prosenjakovci itd.), imamo folklorne in plesne skupine (Beltinci, Gor. Lendava, Murska Sobota), izobraževalne tečaje v 12 krajih, orkestre, godbe na pihala itd. itd.

To množično udejstvovanje naših delovnih množic v izobraževalno umetniškem delu zahteva novo obliko organizacije dela samega, ker se bo to delo stopnjevalo in to pomeni, da bi vsebina in oblika dela prerasla organizacijo dela, kar se pa ne sme zgoditi.

Vsaka vas, ki ima vsaj dve panoni izobraževalno umetniškega dela (knjižnico in igralno skupino, knjižnico in izobraževalni tečaj ali pevski zbor, folklorno skupino, godbo na pihala, bralne ali šahovske krožke), bo pristopila k organizaciji izobraževalno umetniškega društva. To pomeni, da bo vsaka vas, ki ima zadržni dom, šolsko poslopje ali prostore za kulturno prosvetno delo, ustanovila izobraževalno umetniško društvo.

Kulturno prosvetni delavci (učitelji, vodje knjižnic, igralnih družin, folklornih skupin, vodje orkestrov in godb) bodo pod vodstvom ene ali vseh množičnih organizacij v kraju ustanovili iniciativni odbor za ustanovitev izobraževalno umetniškega društva. Kaj je naloga tega odbora?

Zbiral bo člane za izobraževalno umetniško društvo, oziroma ljudi, ki radi čitajo, pojejo, igrajo, ki se želijo izobraževati v izobraževalnem tečaju, ki igrajo šah, pa tudi ljudi, ki se zanimajo za to delo. Tako bo že v naprej imel iniciativni odbor približno število članov bodočega izobraževalno umetniškega društva. Ko bo odbor končal to delo, bo določil dan občnega zbora, ter obvestil o tem Okrajni ljudsko prosvetni svet vsaj 14 dni pred obcnim zborom. V tem času bo izdelal načrt pravil (glej 10. številko Obzornika iz l. 1948) in določil, katere sekcije bo imelo društvo ter izdelal okvirni načrt dela za eno leto. Pravila in načrt dela bo predložil občnemu zboru, ki jih bo končno odobril.

Novo ustanovljeno izobraževalno umetniško društvo bo združilo vse panone izobraževalno umetniškega dela kraja v eni organizaciji, ki bo novejša razdrobljeno delo, ki so ga do sedaj imele posamezne množične organizacije v kraju. Po tej združitvi bo v društvu izobraževalno umetniško delo pridobilo na kvaliteto, ker s skupnim delom raste tudi kvaliteta.

K temu delu je treba takoj pristopiti, kajti v našem okraju imamo ugodne pogoje za ustanavljanje izobraževalno umetniških društev. Ti pogoji so:

1. naši ljudski običaji,
2. naše vasi so se v preteklosti počele v izobraževalnim in umetniškim delom,
3. ker vsaka vas ima osnovo za ustanavljanje društva (knjižnico, odrsko skupino, pevski zbor, izobraževalni tečaj, šahovski krožek, folklorno skupino itd.) in
4. kar je najvažnejše, a to je, da je danes izobraževalno umetniško delo v rokah ljudstva, ki mu daje svoj ljudski ton, ljudstvo samo sodeluje, kakor pri načrtu, tako pri organizaciji in izvaianju načrta in ker vsaka vas ima množične organizacije.

Ko predlagamo vse pogoje za ustanavljanje izobraževalno umetniških društev, pridemo do sklenja, da bo le malomarnost krajevnih činiteljev, če ne bo ustanovljeno društvo vsaj v vaseh, kjer se gradijo, oziroma so že zgrajeni zadržni domovi in kjer so šole.

M. Iljin:

Desettisočletna vojna

(Odlomek)

V šoli so nam pri pouku zgodovine mnogo pripovedovali o sedemletni, tridesetletni in stoletni vojni. Skoraj nič pa nismo slišali o desettisočletni vojni.

Nič manj kot desettisoč let se vojskujejo ljudje s pustinjno.

Leta 1904. je neka ameriška arheološka ekspedicija kopala v Srednji Aziji blizu Ashabada.

Pod plastmi peska in rečnih naplavin je našla ostanke starodavnih namakalnih naprav.

Učenjaki so dognali, da so te naprave stare okrog sto letostoj.

Ljudje so se torej že davno začeli boriti s pustinjno, da bi ji iztrgali košček za koščkom zemlje.

Tisti ljudje niso imeli niti dobrih lopat, a so vendar spreminjali prirodo svoje dežele in ustvarjali oaze v pustinji. Boj s pustinjno ni nikdar prenehal. Bil se je tudi v Egiptu, v Indiji, na Kitajskem in v Mezopotamiji.

Ponekod so zgradili ljudje velikanske pasti iz nasipov in ob povodnih lovili vanje rečno vodo. Druge so zgradile rečno strugo in odvajali vodo na polja po neštetihi širokih in ozkih rokavih — kanalih.

Kjer to ni bilo mogoče, kjer voda ni tekla po zemlji, ampak pod njo, tam so ljudje prodrali v globino. Kopali so v predgorjih vrste vodnjakov — jaškov, dolbi podzemelske kanale, »kjarize«, po katerih je tekla voda s predgorij v doline na polja.

Na ravnini so morali dvigati vodo iz vodnjakov z glinastimi vrči. Velblod ali osel je vrtel kolo pri vodnjaku in vrč za vrčem je zlival vodo v žleb, po

katerem je tekla voda v »arik« — namakalne jarke med polji.

In vse te naprave so ustvarili ljudje skoraj z golimi rokami. V podzemskih hodnikih se je zemlja rušila in zasipala kopače; namakalni jarki na poljih so se zasipali in polnili z blatom; vsaka povodenj je odnašala nasipe in jezove — a vselej so se ljudje znova lotili dela kakor mravlje.

Dvajset hrtov, štirideset rok in štiri-dese, nog je bilo treba, da so prenesli težko bruno, deblo visokega drevesa. Roke, noge in hrti so bili poceni. Na ukaz faraonov, kalifov, šahov in emirjev so zganjali vkup ljudi z vseh strani. Vojna s pustinjno je bila za vladarje prav tako ovsajalna vojna, kakor vojna s sosedi. Smoter je bil isti: razširiti si posest.

Iz krajev, ki so bili na novo pridobljeni z namakanjem, so odhajale čez pustinjo karavane in prinašale vladarskim dvorom dajatve in davke — žito, tkanine in redke sadeže.

Zgodovinarji poročajo, da so nosile karavane od bregov Amu—Darje, iz Hive v Bagdad, v prestolnico kalifov, melone. Vsako melono so hranili v svinčeni posodi, obloženi z ledom. Pot je vodila čez pustinjo Kara-Kum in je trajala tri mesece.

Delo sužnjev je ustvarilo na vzhodu velika namakalna omrežja. Mnoga omrežja so se ohranila prav do današnjih dni.

V Zgornjem Egiptu se zdaj ponekod namakajo polja po kanalih in bazenih, ki so jih bili izkopali sužnji za časa faraonov. V Indiji, na Kitajskem, pa tudi

v Srednji Aziji dobivajo številne oaze vodo po starodavnih kanalih. Vse to se je ohranilo samo zato, ker so ljudje svoje umetne reke in jezerca stoletja v stolletje, iz leta v leto popravljali, čistili, utrjevali in obnavljali.

Menda ni na svetu bolj znamenitega spomenika trdovratnemu vsakdanjemu in težavnemu delu neštetihi človeških rodov, kakor so starodavna namakalna omrežja.

A ljudje niso samo ustvarjali oaz v pustinji. Tudi uničevali so jih. Spomeniki uničevanja je bilo na svetu mnogo več kakor spomenikov ustvarjanja, če bi jih prav tako skrbno čuvali. A kakor hitro je kakšna stvar razvalina, se za njo ne briga nihče več razen arheologov.

V srednji Aziji se vleče od ustja Amu-Darje v pustinjo celih poldrug sto kilometrov dolga vrsta razrušenih jezov in opuščanih kanalov.

Pogosto najdemo potopitniki v pustinji, daleč od rek na suhih krajih ostanke namakalnih naprav. Ti ostanki pričajo, da so bila tu nekoč polja in vrtovi, da so tudi tu živeli ljudje.

Danes spominja na življenje tistih ljudi le še kakšen s peskom zasut mozaik, ki je služil džamiji za pod, ali kakšna kamnita ograja karavan-saraja — postajališče za karavane.

Kdo je razrušil, kar je bilo zgrajeno s tolikim trudom?

Rušila je priroda, največkrat pa ljudje. Trume osvajaalcev, ki so se večkrat vsule čez vzhodne dežele, so najprej uničevale kanale in jezove. Če vzameš sovražniku vodo, ga premagaš.

Tako je ravnal Tamerlan, ki je pred petimi stoletji in pol razrušil eno največjih namakalnih omrežij v Srednji Aziji — omrežje horezmske oaze.

Pogosto so uničevali komplicirane naprave v pustinji tudi graditelji sami.

Niso znali gledati daleč naprej. Pogosto so zemljo čezmerno namakali, da bi jim v bližnjih letih več dajala; a po desetih letih se je zemlja spremenila v močvirje ali v slano mlakužo in so jo morali ljudje zapustiti.

To se dogaja tudi še v naših dneh. In ne samo na zaostalem vzhodu, ampak tudi v najnaprednejših zahodnih deželah.

Seveda je težavno sporelati veličastne in megle naprave v Združenih državah ameriških z mravljiniimi zgradbami starodavne Azije. Američani so v kakem letu dni ali v dveh prelčili toke reke, zgradili betonske jezove, izkopali za vodo podzemelske poti — predore — in nadzemelske poti — akvedukte. Ameriški inženirji in delavci so v desetih letih prebrneli z namakalnimi omrežji tolikšne prostore, kolikršnih sužnji emirov in šahov ne bi bili mogli v tri sto letih.

V mnogih delih svoje dežele so spre-menili Američani neplodna tla v cvetoče vinograde in bombažev nasade.

Kje se je nekoč razraščalo bodičevje, so se lepo zvrstili špalirji trt. Iz zajetihvnenih jezer je stekla po betonskih utrubah čista voda v vinograde.

Takrat so se naučili sodobni zahodni ljudje graditi. A prav tako dobro in hitro znajo tudi rušiti.

Prav v Združenih državah so mnogi kulturni gospodari vzornih kmetij podobno kakor azijski poljedelci uničili svoja polja s preobilnim namakanjem.

Da bi se jim hitreje izplačali njihovi spopolnjeni stroji, da bi odplačali zemljo in vodo, so morali zahtevati od polj več, kakor so lahko dala. In spet so se malo prej oživljena zemljišča spremenila v pušino.

A ko je nastopila kriza, so začele pušine nastajati in rasti celo tam, kjer jih nikoli ni bilo.

Zmagoviti pohod proti pustinji se je ustavil in začel se je umik — tako v Združenih državah kakor v Indiji in v afriških kolonijah.

Malo prej zamišljeni velikanski projekti za osvajanje afriških pustinj so ostali na papirju.

V južni Afriki je na primer predložil profesor Schwarz, naj bi zajeli tok rek Kipepe in Cobe ter usmerili njuno vodo v pustinjo Kalahari.

Potem bi bilo podnebje v južni Afriki bolj vlažno. Pustinja Kalahari bi se spremenila v rodovitno deželo. Toda projekt profesorja Schwartza leži kakor še mnogo drugih načrtov v predalu. Koliko denarja bi bilo treba zanj in kdaj šele bi ta denar dajal dobiček!

Druga stvar pa je zgraditi čez pustinjo cesto, ki vodi k boljšim, še nedotaknjnim zemljiščem v kolonijah. To je za podjetnike dobičkanosnje.

In tako nastane nekje v Sahari ali ob mejah Abesinije cesta — gola cesta sredi gole pustinje.

Po cesti topotajo vojaki s škornji. Pred osvobodilci pa bežijo njeni prebivalci v pustinjo.

Tako je bilo pred revolucijo tudi pri nas.

Čez pustinjo Kara-Kum so zgradili železnico še pod Aleksandrom II. A čemu so jo zgradili? Ne zato, da bi preobrazili pustinjo, marveč zato, da bi po njej prevažali vojake, proviant in orožje, da bi pokorili narode, ki živijo v pustinji.

Pustinja sama po sebi osvajaalcem ni bila potrebna; zanje je bila le neprijetna ovira na poti k oazam, na poti k bombažu, k cvetočim vrtovom, k bregovom velikih rek Srednje Azije. In narodi, ki so živeli v pustinji, so bili tudi ovira, ki jo je bilo treba odstraniti, pregrada, ki jo je bilo treba podreti.

Nekaj o filmu

Film - najbolj množična umetnost

Govorimo o filmu, a mislimo le na predvajanje. Nič ne pa se ne spomni, da je film ustvarjen po dolgotrajnem težavnem delu, ki zajema več delovnih kolektivov; tehnično ekipo, ekipo igralcev, simfonični orkester, režiserje, scenariste...

Ko govorimo o filmu, je potrebno predvsem poudariti važnost scenarija, ki je prav za prav osnova filma. Scenarist je tisti, ki si prvi zamisli dogajanje na platnu in tudi tisti, na katerega malokdo pomisli ob predvajanju filma. Od njega je v glavnem, poleg režiserja, najbolj odvisno, ali bo film uspel ali ne. Pri tem ne mislimo, ali bo uspel samo v takem smislu kot v zapadnih državah, ampak tudi to, ali bo izražal dovolj življenjsko zajeto snov in pa tudi ali bo dovoljni umetniški višini.

Če vzamemo konkretne primere, lahko uspešno primerjamo zajemanje snovi zapadnih držav in Sovjetske zveze. Kot primer filma zapadnih držav nam lahko služi »Bežno srečanje« (angleški), ki zajema duševno dogajanje žene, lahko povemo, ponesrečeno — v osnovi zgrešeno. Temu je kriva predvsem nepravilna zgradba scenarija in pa tudi površno podajanje s strani režiserja, ki lahko včasih tudi na podlagi slabega scenarija vnese v film življenjsko pristanost. Nasprotno nam kaže sovjetski film, čeprav nimata iste snovi, »Pravljica o sibirski zemlji«. Tu ni nič odvečnega in ni kaj dodati. Dogajanje se vrši od začetka do konca zaporedno in vsaka slika daje vtis doživljenosti.

Prvi filmi so bili nemi. Takšni filmi so seveda zahtevali svoje posebnosti. Potrebno je bilo najti pravo izražajno sredstvo in tu je uspešno nastopala glasba. Seveda je tu težava v zvočnem podajanju občutkov bila izrazita, kajti glasbo za pr. krajinske prizore in slično je lažje sestaviti. Toda ta glasba ob prizorih, ki so prikazovali bol ali veselje človeka; filma oz. dogajanja ni mogla poglobiti. Prav tako je bilo s filmanjem samim, kajti režiser je po navadi smel samo po zamisli, kar je rodilo povprečnost in film ni mogel predstavljati jasno nobene umetnine. Bili so to pač več ali manj posrečeno nanizani prizori. Seveda so kmalu dognali, da tako dalje ne more iti, in so pričeli zamisliti zapisovati. Seveda to ni bil scenarij, ampak samo napotek režiserju. Le postopoma in s težavo se je doseglo pisanje umetniških scenarijev.

Če govorimo scenarij, mislimo jasno osnutek filma, vendar je to tudi umetnina, ki jo uvrščamo v književnost in je nekje blizu novele in prav tako blizu romana. Važno je pač, kako zajame snov scenariist. Vendar pa se v poslednjem

času scenaristi rudio približati romanu, seveda samo po vsebinski širini, ter prikazovanju človekove duševnosti, kar pa ne sme motiti scenarijski stil, ki je zgoščen in jednat. Nekateri scenaristi še vedno pišejo scenarije oziroma se na ustvarjanje filma in direktno nakazno zvočno ozadje, drugi pa se zopet trudijo z dejanjem povedati in prikazati vse.

Vzporedno z razvojem scenarija, ki ga je zahtevala vse obširnejša snov, ki jo je človek v lepi obliki hotel prikazati na platnu, je rastla tudi potreba po tem, da oseba spregovori, kajti glasba, ki se je prav tako razvijala kot scenarij, je bila vse preslabotna, da bi popolnoma zamenjala besedo. Seveda z dnem, ko je bilo prvič slišati besedo v filmu, so nastopile nove težave. Največja je bila ta, da je bilo treba glas snemati posebej in glumo posebej in vsled tega se je mnogokrat zgodilo, da je igralec na platnu odpiral usta, a glas je zakašnjeval ali pa niso bile to tiste besede, ki jih je izgovarjal. Prav tako se je moralo tudi k snemanju samemu pristopiti docela drugače. Zdaj več ni bilo potrebno prikazovati samo pol človeka, če si hotel zajeti občutja, ampak se je snemanje usmerilo v prikazovanje skupin v odnosu, do katerih je junak izražal bol ali veselje.

V današnjem času pa se je film že toliko izpopolnil, da v neredkih primerih izraža najgloblje duševno občutje in dosega prav tako visoko stopnjo umetnosti kot roman ali katere koli umetnost, katere tradicije segajo daleč nazaj. Vsekakor pa o tem ne moremo govoriti za vse države enako, kajti povsod se tudi film razvija kot vse ostale umetnosti in celo še najbolj izrazito in to prav iz tega vzroka, ker je širokim plastem ljudstva najbolj dostopen — je torej najboljša množična umetnost.

Že prej je bilo omenjeno, da se film zapada loči od filma vzhoda. Tu je vmes dobičkarstvo filmskih podjetij zapada, ki film služi le kot sredstvo bogatitve posameznikov in še posebej kot najprimernejše sredstvo za prikrivanje resničnosti, ki je vse bolj očitna in jasna gladalcem-proleterom. Vzhodno, demokratsko državo pa posvečajo filmu posebno pažnjo vsled tega, ker je film vzgojno sredstvo, ki kaže vso resničnost in veličino človeka, vso moč skupnosti, katere del je sleherni gledalec. Umetnina je prav vsled tega, ker ne pači življenja, ker prikazuje karakter množice v enem ali skupini junakov, ki nemogočih stvari ne doživljajo, ampak velike zmage in veliko srečo, ki je del vsakega posameznika-gledalca, ki je sličen ali prav tako dogajanje že doživel ali občutil že sam.

Delitev industrijskih nakaznic za leto 1949

V zvezi z delitvijo nakaznic za industrijske proizvode za leto 1949 daje ministrstvo za trgovino in preskrbo naslednja navodila:

IR-1a nakaznice prejmejo delavci, ki so zaposleni v težki (zvezni) industriji, vojaški industriji in v rudarstvu, ki prejmejo živilske nakaznice TDa-1am, TDa in TDb, traktoristi v kmetijstvu, delavci, ki prejmejo TD-ža ali TD-žb živilske nakaznice in ki so zaposleni v železniških kurilnicah, a ne prejmejo službene obleke, delavci. Ti prejmejo GD živilske nakaznice in so zaposleni v kamnolomih, rudnikih boksita in v predorih ter delavci, zaposleni v industriji cementa pri nakladanju in razkladanju in prekladanju cementa ter pridobivanju surovini.

IR-1 nakaznice prejmejo delavci in nameščenci, zaposleni v državnih uradih, ustanovah in podjetjih, zadrugah in združbenih organizacijah, družbenih organizacijah in privatnih delodajalcih, kolikor niso upravičeni do prejema IR-1a nakaznic, učenci v gospodarstvu, vojni invalidi in invalidi dela, priznani znanstveniki in umetniki ter študenti visokih šol.

IR-2 nakaznice prejmejo osebni upo-

kojenci, učenci srednjih in strokovnih šol stari nad 14 let, uslužbenici, ki prejmejo po obstoječih predpisih službeno obleko in obutev od podjetja, ustanove, urada ali organizacije, v kateri so zaposleni n. pr. železničarji, poštarji itd., nosači, splavarji, žagarji, perice, člani obrtno-pridelovalnih združenj in babice.

IG nakaznice prejmejo družinski upokojniki, uveljavljeni pomoči drž. zavoda za soc. zavarovanje, gmotno nepreskrbljene osebe, ki niso sposobne za pridobivanje, duhovniki verskih skupnosti, obrtniki, kočijaži, vozniki, šoferji taksijev, postrežnice, osebe prostih poklicev (lekarnarji, zdravniki, zobarji, advokati itd.). Družinski člani oseb, ki so sprejete v zagotovljeno preskrbo, v kolikor niso razvrščeni v druge potrošniške kategorije.

ID-1 nakaznice prejmejo otroci oseb, ki so sprejete v zagotovljeno preskrbo do dopolnjenega 2 leta starosti.

ID-2 nakaznice prejmejo otroci od 2 do dopolnjenega 14 leta starosti oseb, ki so sprejete v zagotovljeno preskrbo.

IG, ID-1 in ID-2 nakaznic ne morejo prejeti osebe, katerih svojci so zaposleni, a posedujejo toliko posestva, da prodajajo prideleke po vezanih cenah

oziroma prostih cenah ter imajo s tem možnost nakupa industrijskih proizvodov.

Za uslužbenice, ki se niso v delovnem odnosu 3 mesece, bodo podjetja, ustanove dvignile nakaznice v naslednjem mesecu oziroma po preteku navedene dobe.

Podjetja, ki zaposlujejo industrijsko zavodsko milico, prav tako vnesejo v spiske miličnike, čeprav ne prejmejo živilskih nakaznic pri podjetjih.

Trimesečni rok za pridobitev potrošniške nakaznice za tekstil in obutev se ne zahteva za učence v gospodarstvu, študente in učence srednjih in strokovnih šol, vojne in delovne invalide, rodbinske invalide, osebne in rodbinske upokojnice ter za gmotno nepreskrbljene osebe, ki niso pridobile sposobne, ter za rodbinske člane in osebe. V trimesečni rok za pridobitev potrošniške nakaznice za tekstil in obutev se šteje:

a) čas, prebit na mladinskih delovnih akcijah, tistim mladincem in mladinkam, ki se zaposlijo neposredno po odhodu iz delovne brigade;

b) čas, prebit na tečaju tistim tečajnikom, ki se takoj po končanem tečaju zaposlijo pri delu, za katerega so se pripravljali na tečaju.

Delavci, uslužbenici in nameščenci, ki samovoljno zapuste delo brez poprejšnje odpovedi ali pred iztekom odpovednega roka, morajo oddati živilske in industrijske nakaznice podjetju, ustanovi ali uradu, kjer so do tedaj delali. Podjetje jim o tem izstavi potrdilo, nakaznice pa vrne ljudskemu odboru, ki je nakaznico izdal.

Podjetja in ustanove opozarjamo na kazenske določbe Pravilnika o potrošniških nakaznicah, objavljenega v Ur. listu FLRJ št. 26 z dne 30. marca 1949, ki določajo visoke kazni za uslužbenice, ki nemarno vodijo sezname in podatke za evidenco in kontrolo potrošniških nakaznic.

Spiske potrošnikov morajo izdelati podjetja, ustanove itd. v trojniku do 16. aprila in jih oddati v 2 izvodih okrajnemu ljudskemu odboru, v katerega območju podjetje je. V spisek vnesejo vse uslužbenice in njih svojce, ne glede v katerem okraju stanuje.

Okrajni ljudski odbori sestavijo sumarije podjetij do 20. aprila, ter predložijo 1 izvod s kopijami spisikov podjetij ministrstvu za trgovino in preskrbo do 21. aprila 1949.

Način delitve nakaznic za ostale potrošnike preko krajevnih ljudskih odborov objavimo pozneje.

Način delitve nakaznic:

Nakaznice za nakup industrijskih proizvodov bodo razdeljevala:

a) podjetja in ustanove ter organizacije;

b) krajevni (rajski) ljudski odbori.

Nakaznice prejmejo pri podjetjih, ustanovah ali družbenih organizacijah tisti potrošniki, ki delajo v podjetjih z 10 ali več uslužbenici in sicer za sebe in za svojce, ki so do nakaznic upravičeni v smislu danih navodil oziroma določil.

Ostali upravičenci do industrijskih nakaznic prejmejo iste preko krajevnih — rajskih ljudskih odborov.

Način delitve nakaznic potrošnikom:

Podjetja, ustanove, organizacije, ki zaposlujejo 10 ali več uslužbenec, sestavijo spisek oseb, ki so pri njih zaposleni od 1. marca 1949 in preje, ali če imajo dokaze, da so bile neposredno pred nastopom službe v njihovem podjetju zaposlene v drugem podjetju toliko časa, da znaša skupno najmanj 3 mesece, ter svojce teh uslužbenec, ki so na podlagi navodil upravičeni do nakaznic, t. j. prejmejo nakaznice za prehranske predmete preko podjetij. Spiske sestavijo na obrazcu z naslednjimi rubrikami:

1. tek. štev.;
2. ime in priimek;
3. leto rojstva;
4. stopnja sorodstva;
5. ulica, kraj, okraj, stanovanja;
6. poklic, vrsta dela;
7. ali prejema uniformo;
8. potrdilo prejema.

Spisek sestavijo po okrajih in vrstah nakaznic n. pr. OLO Maribor-okolica. Upravičenci do nakaznic IR-1a (sledi poimenski seznam)

Fizkultura

SSD Sobota II : SSD Nafta II 2:2

V nedeljo sta se srečali moštvi SSD Sobota in SSD Nafta. Pred srečanjem prvih moštev sta odgrali prvenstveno tekmo za skupino Sobote drugi moštvi obeh timov. V premoči je bilo soboško moštvo, ki se je odlikovalo po lepi kombinaciji in tehniki. Velika ovira dobremu razvoju tekme je bil močan veter, ki ni dopuščal večje razgibanosti. Po lepi kombinaciji je srednji napadalec moštva Sobote v prvih 15 min. zabil prvi gol. Po tem je igra valovala s polja v polje. Tudi moštvo Nafta je večkrat uspešno napadalo, toda ob močni obrambi se je njihov napad razbil, vendar se jim je v 30. min. drugega polčasa posrečilo rezultat izenačiti.

Tudi v drugem polčasu je bilo moštvo SSD Sobote v premoči in je uspešno napadalo vrata Nafta. Tako je padel iz neposredne bližine drugi gol. Nekoliko za tem je tudi Nafta zabila drugi gol. Ker je bila igra moštva SSD Sobote pr. izredno, rezultat ne odgovarja. Po sebi je poudariti dobro kombinacijo in tehniko ter borbenost, ki je izkazovala premoč soboškega moštva.

Graji je potrebno predvsem redite, ki so se spuščali v debate in prepire z igralci, kar ne bi smelo biti.

Dp.

SSD Nafta : SSD Sobota 1:0

Pred lepih številom gledalcev je bila v nedeljo odigrana prvenstvena nogometna tekma II. kola slovenske nogometne lige v Dornji Lendavi med domačo enajstoroč SSD Nafta in SSD Sobota iz Murske Sobote.

Po napeti in vseskozi zanimivi igri je zmagala ekipa Nafta. Vendar rezultat ne odgovarja predvajani igri soboške enajstoroč, ki bi zaslužila vsaj neodločen rezultat, saj je velik del poteke na polovici igrišča pred vratmi domačinov. V ekipi SSD Sobote ugotavljamo še vedno eno in isto: pomanjkanje strele. Kakor je obramba ekipe dobra tako napad še vedno nima prave jačine. V stalnih napadih SSD Sobote na vrata domačinov ni bilo uspešnega strela, ki bi prinesel zmago, dočim so domačini z nekaj hitrimi prodori vedno resno ogrožali vrata SSD Sobote in končno tudi dosegli zmagonosni gol.

SSD Sobota bi morala izpopolniti vrzel v vrstah svojih napadalec. Stiri izgubljene točke v pomladanskem delu tekmovanja bodo vsekakor vplivale na ugoden plama na tabeli slovenske lige.

ŠAH

Sahovski turnir, ki je potekal že več mesecev, je bil končan 1. aprila. Mladi šahisti, gimnazijci, so pokazali dober uspeh, kot že večkrat. Od tridesetih šahistov se je plasiralo v finale 14. Proti pričačovanju so zasedli prva tri mesta šestdesetletci in to: prvo mesto Baka Stefan, drugo Šifar Drago in tretje Antalič. Presenetila je predvsem elaba igra Tibaut, ki je na turnirju za prvenstvo Murske Sobote po hudi konkurenci zasedel četrto mesto, lansko leto pa je bil na gimnaziji prvi. Tokrat je zasedel komaj osmo mesto.

Sahisti gimnazije bodo preizkusili svoje moči v dvoboju z Ekonomskim tehnikom, kjer bodo zastopani najboljši. Gimnazijo pa bo v tem dvoboju zastopal samo šesti razred.

Mestni kino v Murski Soboti

predvaja:

Od 12. do 15. aprila 1949: sovjetski film

»Vaška učiteljica«.

Od 16. do 19. aprila 1949: švedski film:

»Ko cveto livade«.

Predstave: v ponedeljek, torek, sredo in petek ob 20. uri; v četrtek in soboto ob 17.30 in 20. uri, ob nedeljah ob 15. 17.30 in 20. uri.

IR-1

IR-2 itd.

OLO Kamnik: prav tako kot zgoraj. Ko podjetja, ustanove vpišejo tako vse svoje uslužbenice in njih svojce, katerim

Objave

Z današnjim dnevom smo pričeli razpošiljati »Ljudski glas« vsem stalnim naročnikom na njih naslove, v kraj stalnega bivališča. V eni prihodnjih števil bomo dostavili tudi čekovne položnice. Pripominjamo, da bomo z naročniki poravnali naročnino preko položnic samo od meseca aprila naprej. Za ostale, že prejete izvide »Ljudskega glasu« poravnajte čimprej naročnino z vašimi odbori OF oz. razdeljevalci našega lista v svoji vasi, v kolikor tega še niste storili ali pa nam že pred tem v celoti plačali naročnino in upravi lista.

Vsled izprememb v uredništvu in upravi lista so nastale v zadnjem času nekatere pomanjkljivosti v našem poslovanju. V kolikor želite pojasnil, se obrnite osebno ali pisмено na upravo lista. — Uprava.

Vsem državnim gospodarskim podjetjem lokalnega pomena na področju OLO Murska Sobota

V smislu čl. 16 Splošnega zakona o gospodarskih podjetjih lokalnega pomena mora vsako podjetje v začetku proračunskega leta vložiti prijavo o spremembah osnovnih in obratnih sredstev podjetja poverjeništvu za finance pri OLO Murska Sobota radi vpisa v register.

Znesek osnovnih in obratnih sredstev mora biti v poročilu naznačen ločeno, kakor tudi način njihove uskratitve.

Poverjeništvu za finance pri OLO Murska Sobota

Vsem prijavitelcem za obisk Narodnega gledališča v Mariboru.

Obisk Narodnega gledališča v Mariboru, ki je bil prvotno predviden za 3. april t. l., je vsled raznih ovir odpadel. Obisk je sedaj določen za nedeljo, dne 24. aprila 1949. Čas in kraj odhoda velja isto kot je bilo prvotno objavljeno. Vlak bo vozil od Hodoša. Za vozovnico in vstopnico veljajo listki, ki so jih vsi prijavitelci že pred tem prejeli.

Okrajni sindikalni svet Murska Sobota.

Prešernova knjižnica

bo obsegala naslednje knjige:

1. Koledar Prešernove knjižnice za leto 1950;
 2. Spomini na partizanska leta, četrta knjiga;
 3. Iljin-Segal: Kako je človek postal velikan, I. del;
 4. Ivan Cankar: Na klancu in druge zgodbe;
 5. Jack London: Železna peta.
- Vsem, ki se prijavijo in plačajo naročnino 65 din do 1. maja 1949, so knjige zagotovljene po naročniški ceni. Naročnike sprejemajo krajevni poverjeniki in vse knjižarne. Ne zamudite roka, da boste deležni ugodnosti, ki jih nudimo naročnikom. Pohitite s prijavo!

»NASA KNJIGA«, Murska Sobota

Ljubljana: Slovenska filharmonija vsa priprave za ustanovitev mladinskega pevskega zbora. Zbor bo sestavljen iz nadarjenih mladincev in mladink iz vse Slovenije.

Požarevac: Kulturno-umetniško društvo železničarjev v Požarevacu, »Sveti zar Markovič«, je gostovalo pri študentih železniškega tehnikuma v Poži. Člani društva so uprizorili eno gledališko igro in prikazali nekoliko sibirskih narodnih kol.

so razdelile tudi živilske nakaznice za mesec marec, sestavijo rekapitulacijo potrebnih industrijskih nakaznic po okrajih in vrstah nakaznic.

Iz pisarne MLO

VOLJA

PRIPoveduje JADRALEC

(Dalje)

»A... a... a...«

Izpit je položil...

Vlado je začutil v prsih pritisk na vse strani. Zdel se je sam sebi močan... Nič več se mu ni zdelo nemogoče... Še mnogo zmag bo izvajal... Njegova volja je dovolj močna.

Popoldne so se zbrali v učilnici, ki jim je služila obenem tudi za obednico in po opravljenih teoretičnih izpitih sprejeli letalske knjižice.

Končno so dobili ime pilot. Toda kje so še oni do pilota! Tega se ni nihče bolj zavedal od njih samih.

Zdaj jih je bilo zbranih osemindeset... Osemindeset mladih, srečnih mladincev, ki nestrpno pričakujejo besede komandanta šole, ki bo odločila kdo bo smel na »B«-tečaj...

Ze devet jih je odšel... Devet in med temi ni Vladovega imena.

Vladko molči in čaka...

V njem se budi nekaj, kar ni sum in ne up, pa vendar... Kar težko mu postaja ob pomisli: »Morda pa me izpušče...«

Ne, ni prebral njegovega imena...

Ne, ni ga prebral...

Sklonil je glavo nad mizo in molčal... Molčal... Komandant pa je da-

jal nasvete: kaj, kako delati, ko se vrnejo domov...

»Moram uspeti...!« je pomislil z novim upom.

Vstal je. Komandant je nehal pripovedovati in se vprašujoče ozrl vani.

»Ne... jaz ne morem domov... Brez znanja...« je nízal brez uvoda svoje misli. »Zakaj ne smem...« je tiho, a naravnost vprašal.

Prijazni nastanek Edo, ki mu je vedno dobrodošni dejal po tem, ko mu je povedal napake leta: »Vidim, da se znaš dež v zraku, se je sklonil h komandantu in mu nekaj v kratkem povedal.

»Da, je zategnil komandant. »Nekdo je bil pozabil vnesti v seznam... Tudi ti si v »B«-jevski grupi...«

Tudi v tej šoli, kamor so prišli polagati »B«-jadralni izpit, je bilo vse tako kot v vseh ostalih šolah, le s to razliko, da je bilo stanovanje sredi vasi, kar je mladcem nadvse prišlo.

Tudi pilotko so imeli v šoli. Črnolaso, neveliko Damko, ki je prišla ne zaradi »B«-ja ampak že za »C«, kar je vzbujalo pri vseh spoštovanje in obenem pozornost do nje.

Tu so bili hribi višji in bolj strmi ter tako leno razmeščeni, da je bilo letenje

v vsakem vetru, pa naj je iz katere koli smeri pihal...

Letenje in tisti: »toda« — oboje je spremljalo mlade letalce na njihovi lepi poti.

Enak »Vrabc« in isti piloti, toda večja startna višina in močnejši vetrovi. Vrabc je zopet skakal, se zibal in ni hotel ubogati... Potem pa zaokret in ne več ravno letenje. Zaokreti in vsled tega, ker se z letalom mora pristajati proti vetru, je bil na štartnem mestu pri prvih devetdesetopinskih zaokretnih veter z boka...

Vsakdo je pričel dvomiti v svojo sposobnost...

»Ali sploh morem postati pilot?« so se spraševali vsak dan bolj obupano... Joco je razbil »Vrabc« prvi.

Potem tudi Borut.

In vendar so bili ti najboljši med »A«-jevci.

Vladko je pričel izvajati vse bolj vijugaste lete in ob tretjem devetdesetopinskih letu je malo manjkalo in razbil bi.

Na tedenski kritiki letenja je vstal Joco:

»Odločil sem se... Domov se vrnem...« in je sklonil glavo, da mu nihče nebi opazil solze v očeh...

Vsi so molčali...

Po tem dogodku je Vladko še bolj premišleval, se jemal vase in molčal... Vse češče je jemal v roke knjigo o jadrstvu in prebrano že v naprej preizkušal ob večerih, ko so že vsi za-

spali... Vse podrobnosti, ki mu nagajajo v zraku, je pričaral s svojo močno predstavo in vendar je bilo v praksi še podrobnosti, ki jih ni predvidel in let ni bil tak kot bi hotel...

In končno je tudi on razbil »Vrabc«. Zalostno je gledal podrtine in podvomil se sam, ali je res kaj sposobnosti v njem...

V ambulanti so mu obvezali pete, ki si jih je ranil ob udarcu ob žice in dlan leve roke, ki si jo je porezal, da sam ni vedel kje.

Težko mu je bilo, ko se je spomnil tega: veter močan in »Vrabc« kot peresce mirno stoji v zraku. Počasi se nagiba na levo krilo... drsi na bok... Vladko s svojo močjo porine krnilo na desno, toda brzine ni... Le veter počasi nagiba krilo v nasprotno stran... Udar ob zemljo... Dah je zastal... Sekunde mirovanja... Pitomci hitijo k njemu... Osvesti se. Odveže. Vstane... pred njim razbito letalo in jutri ga morda pošljejo domov, ker ni sposoben.

Toda on tega ni hotel.

S težavo se je nagibal... Kot da bi mu bilo pretreseno vse: hrbtenica, rebra in sploh vse kosti. Odslej je sedel pri odklopni spravi in čakal: kdaj mu minejo boli, da bo zopet letel...

Na kritiki letenja pa so dejali:

»Če se to ponovi, potem sam veš, kaj ti je stori...«

Vedel je to dobro... Da, Vladko je to vedel...

Toda, to se ne sme zgoditi...

Po enem tednu se je zopet pripeljal na polet.

Nekoliko nemiren je bil, vendar je obvladal in tudi nastavniki je bil močan, kar je še Vladota umirilo, saj je v njegovem nastopu videl polno zaupanje...

»Nič se ne vznemirjaj... Lom je pomeni ničesar... Tudi jaz sem že razbil letalo, pa sem vseeno nastavljal. Samo paziti moraš, pa bo letalo po tvoji volji...« mu je pripovedoval...

Vlado se je vezal na letalo in ga je krmilil. Čutil je, kako mu bije srce na vratu...

Vzletel je.

Čutil je, da leti še nesigurno, čutil je tudi to, da se mu letalo nagiba... Močno je nagnil krilo... Zaokret in nekoliko nesiguren pristajal v